БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

№ 67 (7514)
22 МАРТ
ЧОРШАНБА
1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БУГУНГИ СОНДА:

Партия ва ҳукуматимизнинг қарорига жавобан ер ҳайдаш ва чигит экишни кучайтириб юборайлик! (1-нчи бет).

Колхозларга раҳбарлик қилишда Водил район партия комитетининг ишида йўл қўйилган катта камчиликлар тўғрисида Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети Бюросининг қарори (1-нчи бет).

Сон-саноқсиз табриклар (2-нчи бет).

Ўзбекистон ССР Фахрий унвонларини бериш тўғрисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармони (2-нчи бет).

М. Будкевич, В. Кольцов.—Тошкент темир йўлида кўклам юкларини ташиш кечикаётир (2-нчи бет).

СИЁСИЙ МАКТАБ ПРОПАГАНДИСТЛАРИГА ЁРДАМ: **П. Орлов. — «Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан уруши» деган тема юзасидан машғулотларни қандай ўтказиш керак** (3-нчи бет).

Буржуа фани тушкунликка юз тутмоқда, Совет Иттифоқида фан яшнамоқда.—Лондонда профессор Берналнинг лекцияси (4-нчи бет).

Адабиётимизнинг янада юксалиши учун

Яқинда Ўзбекистон совет ёзувчиларининг IV пленуми бўлиб ўтди. У, адабий танқидчилик ва болалар адабиёти масаласини муҳокама қилди.

Пленум адабий танқидчиликда қўлга киритилган ба'зи ютуқларга якун ясади, йўл қўйилган хато ва камчиликлар ҳамда уларни келтириб чиқарган асосий сабабларни очиб ташлади, адабиётимиз ва адабий танқидчилигимиз олдида турган конкрет вазифаларни белгилаб берди.

ВКП(б) Марказий Комитетининг адабиёт ва сан'ат ҳақидаги тарихий қарорларидан сўнг ўзбек совет адабиётида анча бурилиш юз берди. Республика ёзувчилари кўпроқ ҳозирги замон темаларида асар ёзабошладилар. Прозада, поэзияда, драматургияда, танқидчиликда давримизнинг юксак талабларига жавоб берадиган анчагина бадиий асарлар яратилди. Ёзувчилар ишини янада юқори поғонага кўтаришда Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг ўтган йилги қарори ҳам катта ёрдам берди. Ёзувчиларнинг ишчи, колхозчи, зиёлиларимиз блан ижодий ҳамкорлиги мустаҳкамланди, областьлардаги ёш ёзувчилар блан ишлаш яхшиланди, ёзувчилар союзининг адабий секциялари ўз ишини бирмунча қайта қураолдилар.

Бироқ бу муваффақиятлар партиямиз қарорларини бажаришда биринчи қадам эканлигини унутмаслик керак. Ҳали совет воқи'лигини тўла акс эттирувчи, сиёсий ва бадиий жиҳатдан юксак савияда ёзилган йирик асарлар жуда оз. Айниқса республикамиз саноатини, ишчилар ҳаётини, қишлоқ хўжалигидаги илғор совет механизациясини чуқур акс эттирувчи бадиий асарлар жуда кам.

Бадиий асарларда ёзувчиларимиз ҳали ҳам жиддий хатоларга йўл қўймоқдалар. Кейинги вақтда ёзилган айрим асарлардаги хатолар шундан иборатки, уларда совет воқи'лиги, совет кишисининг фазилатлари бузиб тасвирланган. Айрим ёзувчиларимиз ҳали ҳаётни, унинг тараққиёт қонунларини, марксизм-ленинизмни чуқур ўрганиб етмаганлар, натижада улар ўз асарларида социалистик ҳаётимизнинг характерли томонларини тўғри акс эттириш ўрнига, характерли бўлмаган ва ўткинчи воқиаларга ёпишиб олиб, уни нотўғри тасвир қиладилар, юзаки умумлаштирадилар. Натижада ба'зи ёзувчиларимиз турмушда туғилиб, ўсиб, кундан-кун юксалиб бораётган янгиликни, унинг ўлиб бораётган эскиликка қарши курашини ва ғалабасини чуқур тасвир этаолмайдилар.

Турмушни чуқур ўрганмаслик, танланган темани ҳартомонлама ўрганиб етмаслик ёзувчини уйдирма образлар яратишга олиб келади. Бу хато кейинги вақтларда ёзилган кўпгина асарларда учрамоқда. Ёзувчи Саидаҳмаднинг «Қадрдон далалар» повестидаги айрим қаҳрамонларнинг образлари ҳозирги кундаги совет кишилари учун характерли эмас. Автор турмушни, кишиларимизнинг ма'навий фазилатларини ҳаққоний акс эттираолмаган. Драматург Туйғуннинг «Ажойиб характерли киши» пьесаси давримиз кишиларининг тарбиясига зид бўлган асардир. Бу соҳада болалар ёзувчиларининг ижодида ҳам жиддий нуқсонлар юз бермоқда. Улар кейинги вақтларгача ўз асарларида келажакнинг эгаси бўлган совет болаларини чекувчи, диний ҳикояларни тингловчи, ўтакетган фаҳмсиз, фикрий қолоқ қилиб тасвирлашгача бориб етганлар. Бу ҳол айниқса ёзувчи Шукур Са'дулла, Қуддус Муҳаммадий, Шуҳрат ижодида кўринади.

Бадиий асарларда совет воқи'лигини, совет кишилари образларини бузиб кўрсатиш турмушни, совет адабиётининг асосий методи бўлган социалистик реализмни билмасликдан, ўз устига партиямиз томонидан юклатилган катта мас'улиятни чуқур англаб етмасликдан келиб чиқади.

Ўртоқ Сталин та'рифлаганидек «киши руҳининг инженерлари» бўлган ёзувчилар устига юклатилган вазифа ниҳоят буюкдир. Унинг бутун билими, бадиий маҳорати, фидокорона меҳнати халқни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига қаратилмоғи керак. Совет адабиётининг, совет ёзувчисининг халқ манфаатидан бошқа манфаати йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Шундай экан, ёзувчи ўз ижодига давлат, партия, халқ иши деб қараши керак. Афсуски, айрим ёзувчилар ўз ишларининг ана шу буюк аҳамиятига тушуниб етмасдан, катта хатоликларга йўл қўймоқдалар.

Ёзувчиларимиз ижодида бундай хатоликларнинг келиб чиқишига асосий сабаблардан бири социалистик реализм асосларини чуқур билмасликдир. Социалистик реализмни билмаган ёзувчи ўз ижодида совет воқи'лигини ҳаққоний равишда тасвир этаолмайди.

«Совет бадиий адабиёти ва адабий танқидининг асосий методи бўлган социалистик реализм, —дейилади СССР Совет ёзувчилари союзининг уставида,—сан'аткордан воқи'ликни унинг революцион тараққиётида ҳаққоний, тарихий-конкрет тасвирлаб беришни талаб этади. Шу блан бирга бадиий тасвирнинг ҳаққонийлиги ва тарихий-конкретлиги меҳнаткаш кишиларни ғоявий жиҳатдан социализм руҳида ўзгартириш ва тарбиялаш вазифаси блан боғлаб олиб борилмоғи керак».

Совет адабиётининг асосий методи бўлган социалистик реализм ҳарбир сан'аткордан воқи'ликни тарихий-конкрет қилиб, ҳаққоний тасвир этишни талаб қилади. Сан'аткор совет воқи'лигини диалектик тараққиёт жараёнида олиб тасвирлаши керак. У тасвир этилган воқи'лик замирида эртанги куннинг, келажакнинг куртаклари борлигини, бу эса ҳозирги кунда қилинаётган фидокорона меҳнат блан барпо этилаётганини чуқур билиши керак. Совет кишисининг образи яратилганда ундаги олижаноб фазилатларни, унинг меҳнатида, онгида, курашида келажак сифатлари борлигини кўрабилиш ва тўғри тасвир этабилиш керак. Ҳозирги ҳаётимиздаги, кишиларимизнинг фазилатларидаги келажак куртакларини тасвир этиш утопия эмас, чунки бу кундан-кун ўсиб келаётган келажак куртакларидир; у бизнинг ҳозирги онгли, ижодий, планли меҳнатимиз блан барпо қилинмоқда. Шунинг учун ҳам революцион романтизм социалистик реализмнинг узвий қисмидир. Ёзувчиларимиз совет адабиётининг ана шу бирдан-бир методини, унинг асослари ва принципларини чуқур ўрганмай туриб ўзларининг улуғвор вазифаларини бажараолмайдилар, албатта.

Адабиётда социалистик реализм бадиий асарда большевикча партиявийлик принципига қанчалик риоя қилинганлиги блан ўлчанади. Социалистик реализм методи эса большевикча партиявийликнинг ленинча-сталинча принципидан келиб чиқади. Ёзувчи, танқидчи ана шу метод ва унинг принципларини тўла билмай туриб, совет воқи'лигини шу принцип асосида тасвир этаолмайди. Адабиётимизнинг назарий асосларини белгилаб берган марксизм-ленинизмни чуқур билмаган ёзувчи, танқидчи ўз вазифасини бажараолмайди, бадиий жиҳатдан гўзал, сиёсий томондан ўткир, ғоявий мазмуни чуқур асар яратаолмайди.

Ҳарбир совет ёзувчиси ва танқидчисининг вазифаси марксизм-ленинизмни чуқур ўрганишдан, социалистик реализмни чуқур ўрганишдан ва воқи'ликни шу асосда маҳорат блан тасвир этишдан иборатдир. Ўзбекистон Совет ёзувчилари союзи ёзувчилар, танқидчилар ўртасида сиёсий ўқишни йўлга қўйиши лозим.

Пленум танқид ва болалар адабиёти масаласини муҳокама қилиб, бу соҳада йўл қўйилган жиддий хатоларни очиб ташлади. Адабий танқидчилик ва болалар адабиёти Ўзбекистон адабиётида қолоқ соҳадир. Бунинг натижасида биз ҳалигача болаларимиз ҳаётини, мактаб, пионер ва комсомоллар ҳаётини муносиб акс эттирадиган йирик асарлар яратаолганимиз йўқ. Шунингдек, ҳалигача ўзбек совет адабиёти тарихини ёритадиган, отоқли ёзувчилар ижодини чуқур таҳлил қиладиган монографиялар, илғор рус адабиётининг ўзбек адабиёти тараққиётига та'сирини кўрсатадиган йирик илмий тадқиқотлар йўқлиги адабиёт ва адабий танқидчилик соҳасидаги энг катта нуқсонлардандир. Бу соҳада Ўзбекистон Фанлар академиясининг тил-адабиёт институти, олий ўқув юртларининг тил-адабиёт кафедралари ҳам мутлақо қониқарсиз ишламоқдалар.

Вазифа — Ўзбекистонда адабий танқидчиликни ҳартомонлама кучайтиришдан, бунинг учун ёш танқидчи кадрлар етиштириш ва мавжуд адабиётшунослар ўртасидаги ишни яхши уюштиришдан ва шу асосда ҳозирги давр адабиётшунослигининг актуал масалаларини чуқур ишлаб чиқиш ва шу асосда адабиётимизнинг бундан кейинги тараққиётини янада тезлаштиришдан иборатдир.

Адабий танқидчиликнинг жанговарлигини оширишимиз керак. Мафкура соҳасида миллатчилик, космополитизм қолдиқларини, чет эл маданияти олдида сажда қилувчиларни, пантуркизм, панисломизм, панэронизм қолдиқларини охиригача фош қилиш муҳим вазифадир.

Болаларимиз учун муносиб асарлар яратайлик. Ўзбекистон совет ёзувчилари болалар адабиётига раҳбарликни тубдан яхшилаши керак.

Адабиёт халқимизни коммунистик руҳда тарбиялашда тобора катта аҳамиятга эга бўлиб бормоқда. Партиямиз раҳбарлиги остида совет адабиёти дун'ёда энг илғор, энг ғоявий адабиёт бўлиб қолди. Совет адабиётининг ажралмас қисмларидан бири — ўзбек совет адабиётини тобора юксалтирайлик. Замонамизга, халқимиз, жонажон партиямиз талабларига муносиб бадиий асарлар яратайлик!

Ўзбекистон совхозларида чигит экилабошланди

Ўзбекистоннинг пахтакор совхозларида чигит экиш бошланди. Ҳозиргача бирнеча ўн гектар ерга чигит экилди.

«Ўзбекистон ССР бешйиллиги» номли илғор пахтакор совхоз чигитни кузда шудгор қилинган ерларга экмоқда. (ЎзТАГ).

Партия ва ҳукуматимизнинг қарорига жавобан ер ҳайдаш ва чигит экишни кучайтириб юборайлик!

Чигитни эрта экиб олиш учун курашаётирлар

ФАРҒОНА, 21 март. («Қизил Ўзбекистон» мухбиридан). СССР Министрлар Совети ва ВКП(б) Марказий Комитетининг «Колхозлар, МТС ва совхозларда кўклам экишига тайёргарликнинг бориши тўғрисида»ги қарорини Олтиариқ район Файзиобод қишлоқ советидаги «Қизил қўшин» колхозининг а'золари баланд руҳ блан кутиб олдилар. Колхоз раиси ўртоқ Отақулов биз блан суҳбатда қуйидагиларни айтди:

— Партия ва ҳукуматимизнинг бу қарори қишлоқ хўжалик ишларида, айниқса пахтачилик ишида мўл ҳосил етиштириш ва катта ютуқларга эришиш учун асосий программадир. Колхозчиларимиз бу тарихий қарорга жавобан 1950 йилда 305 гектарга чигит экиб, ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олдилар. Ўтган йили эса 280 гектарга чигит экиб, гектаридан 31 центнердан ҳосил етиштирган ва планни ортиғи блан бажарган эдик.

Колхоз чигит экишга яхши тайёргарлик кўрди. 7 минг метр зовур қазиб тамомланди, 280 гектар ернинг шўри ювилди. Уруғлик чигит ва 210 тонна минерал ўғит ташиб келтирилди. 5 минг тонна маҳаллий ўғит далага чиқарилди ва бу ўғитлар ҳайдаш олдидан ерга солинди. Ҳозир далада 2 та трактор ва 10 жуфт ҳўкиз, 8 от блан ер ҳайдалмоқда. 20 мартгача пахта майдонининг 280 гектари ҳайдовдан чиқарилди. Тракторчи ўртоқ Карим Ҳожиев ўз сменасида 4 гектар ва НАТИ тракторида ишлаётган ўртоқ Муродов эса, 8 — 10 гектар ерни 27—29 сантиметр чуқурликда ҳайдамоқдалар. Қарор муносабати блан тракторчиларнинг иш унуми яна ҳам ортди.

Ўтган йили гектаридан 70 центнердан ҳосил етиштирган ўртоқ Ҳаким Имомов бошлиқ звено партия ва ҳукуматимизнинг қарорига жавобан бу йил гектаридан 90 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олди. Звенонинг ерлари тамом ҳайдаб бўлинди ва 19 март куни 4 гектарга чигит экилди. Бу звено блан мусобақалашган ўртоқ Қулбекова бошлиқ звенонинг а'золари ҳам партия ва ҳукуматимизнинг қароридан руҳланиб, дала ишларини кучайтириб юбордилар ва 20 мартдан чигит экишга киришдилар.

Шу кунларда пахта далаларида 260 га яқин киши ишламоқда. Улар ҳайдалган ерларни текислаш, чигит ташиш ва ивитиш, ерга ўғит солиш ва бошқа ишларни бажармоқдалар. Колхозчилар чигит экишни 10 апрельгача тамомлаш ва 20 апрельгача ғўзани бир текис ундириб олиш ҳамда ғўза қатор ораларини юмшатишга киришиш мажбуриятини олдилар.

Партия ва ҳукуматимизнинг қарорига амалий иш блан жавоб бермоқдалар

НАМАНГАН, 21 март. («Қизил Ўзбекистон» мухбиридан). СССР Министрлар Совети ва ВКП(б) Марказий Комитетининг «Колхозлар, МТС ва совхозларда кўклам экишига тайёргарликнинг бориши тўғрисида» деб чиқарган қарорини Наманган областининг барча пахтакорлари баланд руҳ блан муҳокама қилмоқдалар. Колхозчилар, тракторчилар ва совхоз ишчилари партия ва ҳукуматимизнинг бу қарорига кўклам дала ишларини кенг миқ'ёсда кучайтириш блан жавоб бермоқдалар.

Янгиқўрғон район, Қорабоғ қишлоқ советидаги «Қизил Октябрь» колхозининг а'золари бу йил ҳар гектар ердан 30 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олганлар. Бу колхозда ишлаётган тракторчилар—И. Холмирзаев, Б. Қодиров ўртоқлар ҳозиргача 95 гектар ер ҳайдадилар. Колхозчилар шундан 50 гектарини экишга тайёрладилар ва чигит экишни бошлаб юбордилар. Универсальчи ўртоқ Х. Қулматов колхознинг 3-нчи бригадасида 3 кун ичида 30 гектар ерга чигит экди.

Шунингдек, Янгиқўрғон район, Алихон қишлоқ советидаги «Бирлик» колхозида (раиси ўртоқ Б. Шоҳолдоров) 185 гектар пахта ерининг ҳаммаси ҳайдовдан чиқарилиб, 70 гектар ер чигит экишга тайёрланди. Колхознинг ўртоқ Қобилбой Мусабоев бошлиқ бригадаси 16 мартдан чигит экишни бошлаб юборди. Универсальчи ўртоқ Н. Валиев шу колхозда ҳар куни нормадаги 8 гектар ўрнига 10 гектар ерга чигит экмоқда.

Шу районнинг Короскон қишлоқ советидаги «Маданият», Ленин қишлоқ советидаги Молотов номли клохозларда ҳам партия ва ҳукумат қарори муҳокама қилингандан кейин, чигит экиш оммавий тус олди.

Механизаторларнинг мажбуриятлари

Тахтакўпир МТСининг механизаторлари трактор ва қишлоқ хўжалик асбоблари ремонтини муддатидан илгари тамомлаб, экиш ишлари бошлангунча қолган вақтдан ўз малакаларини ошириш учун фойдаланишга қарор бердилар. 16 февральдан 5 мартгача бригада механиклари, ёнилғи қуювчилар ва ҳисобчиларни қайта тайёрлаш курси ўтказилди. МТС ходимларидан 30 киши агротехника асослари, қишлоқ хўжалик машиналари ва тракторларга техника жиҳатидан қараб туриш қоидалари, тракторчиларга меҳнат ҳақи тўлаш ва трактор бригадаларидаги ҳисоб-китоб ишлари тўғрисида лекция тинглади. Курсда лекциялар ўқишга мутахассислар жалб қилинди.

Механизаторлар ўқишни тамомлагандан кейин янги социалистик мажбуриятлар олдилар. Барча тракторчилар мусобақага қўшилдилар. Ўтган йили пландаги 670 гектар ўрнига 1.140 гектар ерни культивация қилган универсальчи ўртоқ Елемесов ёз даврида 1.300 гектар ердаги ғўзани культивация қилиш мажбуриятини олиб, тракторчи ўртоқ Соқтаған Жалмахоновни мусобақага чақирди.

МТС тракторчилари СССР Министрлар Совети ва ВКП(б) Марказий Комитетининг «Колхозлар, МТС ва совхозларда кўклам экишига тайёргарликнинг бориши тўғрисида»ги қарори муносабати блан олинган мажбуриятни бажаришга киришиб, ер ҳайдаш учун колхозларга чиқиб кетдилар.

Чигит экишга киришилди

САМАРҚАНД, («Қизил Ўзбекистон» мухбиридан). Оқдар'ё районидаги илғор колхозларнинг бригада ва звенолари СССР Министрлар Совети ва ВКП(б) Марказий Комитетининг кўклам экиши ҳақидаги қарорига жавобан чигит экишни бошлаб юбордилар. Лойиш қишлоқ советидаги «Гулистон» колхозининг ўртоқ Элмуродов бошлиқ бригадаси а'золари 17 март куни, районда биринчи бўлиб 4,5 гектар ерга чигит экдилар. Чигит академик Вильямс усулида ишланган, маҳаллий ва минерал ўғитлар блан яхши ўғитланган ерларга трактор сеялкаси блан экилди.

Пиримкент қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг ўртоқ Шарофатой Ҳамроева бошлиқ звеноси 3 ярим гектар ерга чигит экди. Шу қишлоқ советидаги Куйбишев номли колхозда ҳам чигит экиш бошланди.

Колхозларга раҳбарлик қилишда Водил район партия комитетининг ишида йўл қўйилган катта камчиликлар тўғрисида

Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети Бюросининг қарори

Фарғона областининг Водил районида колхозларга раҳбарлик қилиш ишларининг аҳволи текширилган вақтда, район партия комитети колхозларга раҳбарлик қилишда катта камчиликлар ва хатоларга йўл қўйганлиги ма'лум бўлди.

Районда пахта ва беда майдонларини белгиланган планга мувофиқ кенгайтириш учун мавжуд имкониятлардан фойдаланилмаётир. Район партия комитети давлат манфаатларини қаттиқ туриб ҳимоя қилиш ўрнига, бу ишда бўшанглик кўрсатиб, планда кўзда тутилган пахта, беда ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини жойлаштириш мумкин эмас, деган да'во блан бу ишга мас'улиятсизларча қараб келаётган айрим колхоз раҳбарларининг давлатга қарши қаратилган хатти-ҳаракатига йўл қўйиб келган.

Водил районида колхозчилар ўртасида партиявий-сиёсий ишлар бўшаштириб юборилган, колхозларда интизомни бузаётган ҳар хил текинхўр унсурларни фош қилиш юзасидан қат'ий кураш олиб борилмаётир. Район партия комитети ва унинг биринчи секретари ўртоқ Гарамовнинг сиёсий беғамлиги натижасида айрим колхозларга номуносиб шахслар раҳбар бўлиб олганлар. Район ташкилотлари қолоқ колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш ишида бу колхозларга зарур ёрдам кўрсатмаётирлар.

Водил район партия комитети ва унинг биринчи секретари ўртоқ Гарамов колхозларда экиш ишларини уюштиришга мас'улиятсизлик блан қарамоқдалар. Экиш ишларига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш амалий тадбирлари, иш графиклари бу ишга бевосита алоқаси бўлмаган ходимлар томонидан тузилган, бу тадбирлар ва иш графиклари талабга жавоб бермайди, район партия комитети эса бу тадбирлар ва иш графикларига аҳамият бермай, уларни юзаки кўриб чиқиш блан кифояланган.

Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг Бюроси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Водил район партия комитетининг навбатдан ташқари пленумини чақириш зарур деб ҳисоблансин, пленумда район партия комитетининг колхозларга қониқарсиз раҳбарлик қилаётганлиги муҳокама қилинсин ва район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Гарамовни ишда қолдириш ёки қолдирмаслик масаласи кўрилсин.

Пленумда колхозлардаги ташкилий-сиёсий ишларда ва кўкламга тайёргарликда йўл қўйилган катта камчиликларни тугатиш юзасидан зарур тадбирлар белгилансин.

2. Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг Бюроси Водил район партия ташкилоти олдига колхозчилар ва барча қишлоқ хўжалик ходимлари ўртасида социалистик мусобақани кенг кучайтириб юбориш, мавжуд меҳнат имкониятлари ва моддий-техника имкониятларидан тўғри ҳамда тўла фойдаланиш асосида, бу йил пахта ҳосилини ўтган йилга қараганда гектар бошига ўрта ҳисоб блан камида 9 центнер ошириш, экиш планларининг белгиланган муддатларда бажарилишини сўзсиз та'минлашни — энг муҳим давлат вазифаси қилиб қўяди.

3. Фарғона область партия комитетининг ва унинг секретари ўртоқ Камоловнинг э'тибори шунга тортилсинки, область партия комитети Водил районининг колхозларидаги аҳволга етарли э'тибор бермаган, район ташкилотларининг колхозларга раҳбарлик қилишдаги жиддий камчиликларини ва хатоларини ўз вақтида очиб ташламаган.

Фарғона область партия комитетига районлар, МТС ва колхозларга раҳбарликни яхшилаб, йўл қўйилган барча камчиликларни ўз вақтида тугатиш юзасидан зарур тадбирлар кўриш мажбурияти юклатилсин.

Область партия комитетига Водил районининг колхозларида ташкилий ва оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришда ҳамда экиш ишларини ўтказишда Водил район ташкилотларига ҳартарафлама ёрдам кўрсатиш вазифаси юклатилсин.

Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг Секретари У. ЮСУПОВ.

Халқ демократияси мамлакатларида

ВКП(б) ТАЖРИБАСИНИ ЎРГАНМОҚДАЛАР

ВАРШАВА. («Правда» мухбиридан). Силезиянинг саноат маркази Катовицада чиқадиган «Трибуна роботнича» газетаси ўз саҳифаларида Совет Иттифоқидаги завод ва фабрикалар илғор партия ташкилотларининг фаолияти ҳақида мунтазам суратда катта-катта материаллар босиб бормоқда ва ана шу илғор партия ташкилотлари мисолида ўз саноат корхоналаридаги партия ташкилотларини қандай ишлашга ўргатмоқда.

Газета «ВКП(б) тажрибасидан» сарлавҳали бўлимида қизиқарли бирқанча материаллар босиб чиқарди. «Красная Роза» фабрикаси партия комитети секретарининг ўринбосари Клобуковнинг корхонада партия ишини планлаш тажрибаси ҳақидаги мақоласи босилди. ВКП(б) Марказий Комитетининг «Серп и Молот» заводидаги партия ташкилотчиси ўртоқ Ревякин ишчилар ўртасида оммавий-агитация ишларини уюштириш тажрибаси блан ўртоқлашди. Тимошенко номидаги фабрика партия комитетининг секретари ўртоқ Климанов партия йиғилишларини чақиришга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тажрибаси ҳақида ёзади. ВКП(б) Марказий Комитетининг Сталин номли автозаводдаги партия ташкилотчиси ўртоқ Ковалев партия ташкилотининг мусобақага раҳбарлиги тўғрисида ўз тажрибасини ўртоқлашди.

«Трибуна роботнича» газетасининг ВКП(б) тажрибаси тўғрисидаги материаллари Силезия партия ташкилотларида ғоят қизиқиб ўқилмоқда. Бу материаллар партия ташкилотларининг ишларига амалий ёрдам бермоқда. Газета материаллари партия комитетларининг мажлисларида ва партия активи йиғилишларида ўрганилмоқда.

Партия ходимлари ва партиянинг оддий а'золари редакцияга хатлар ёзиб, ВКП(б) нинг тажрибаси ҳақидаги материалларни бундан буён ҳам босиб туришни сўрамоқдалар ва уларни қандай темалар қизиқтирганлиги тўғрисида ёзмоқдалар.

ВЕНГРИЯ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ФАРОВОНЛИГИ ОШМОҚДА

БУДАПЕШТ. Венгрия халқ республикасида меҳнаткашларнинг турмуши тобора яхшиланмоқда. Аҳоли сонининг ортиши, ўлувчилар миқдорининг камайиши, медицина муассасалари ва шу сингариларнинг кўпайиши Венгрияда халқ оммасининг фаровонлиги тобора ошаётганини исбот этади. Венгрия аҳолиси 1938 йилдагига нисбатан ҳар 1.000 кишига 5,7 дан ортиб 7,8 кишигача ортди. 1949 йилда бир ёшгача бўлган болалардан ўлганлар сони 1938 йилдагига нисбатан 36 процент камайди. Болалар яслилари чақалоқ болалар ўлимининг камайишида катта роль ўйнади. Болалар яслиларини ташкил этишга ва уларнинг ишларига катта э'тибор қилинмоқда.

Мамлакатда 165 дан ортиқ туберкулёз диспансери бор. Туберкулёз касалидан ўлувчилар сони анча камайди. Мамлакатдаги касалхоналарда ўринлар сони 1945 йилдагига нисбатан 2,5 марта кўпайди.

1940 йилда Венгрияда ҳар ойда ўрта ҳисоб блан 5.995 никоҳ бўлган бўлса, 1949 йилда 7.116 га етди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯДА МАДАНИЯТ ВА МАОРИФ ИШЛАРИ РИВОЖЛАНМОҚДА

ПРАГА. Чехословакия ҳукумати мамлакат меҳнаткашларининг конституцияда ўзларига берилган илм олиш ҳуқуқидан тўла фойдаланишлари учун ҳамма тадбирларни амалга оширмоқда.

Чехословакиядаги ўрта мактаблар мамлакатдаги 11 ёшдан тортиб 15 ёшгача бўлган барча болаларнинг илм олишига имкон беради. Кейинги йилларда болалар боқчалари анча кўпайтирилди. 1938 йилда чех областьларида болалар учун атиги 580 боқча очилган бўлса, ҳозирги вақтда болалар боқчаларининг сони қарийб 4.000 га етиб қолди. 1937 — 1938 ўқув йилида чех областьларида 5.710 бошланғич мактаб бор эди. Бу йил эса 8.477 бошланғич мактаб бор.

1950 йилги давлат бюджети ҳукуматнинг халқ маорифи ва маданиятни ривожлантириш тўғрисида зўр ғамхўрлик қилаётганлигини кўрсатади. Бюджет харажатларининг 12 проценти халқ маорифи ва маданият ишларига сарф қилинади. Олий ўқув юртларини ривожлантириш учун бўладиган харажатлар ўтган йилдагига нисбатан 1 миллион 500 минг крон ортади.

ПЕКИНДА СТУДЕНТЛАРНИНГ ИККИНЧИ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ПЕКИН. Пекинда студентларнинг иккинчи конференцияси очилди. Конференцияда 109 ўқув юртидан 396 киши қатнашмоқда.

Конференция студентларнинг та'лим ишлари, уларнинг ишлабчиқаришдаги иштироки тўғрисидаги масалаларни, шунингдек студентларнинг ташкилотларини тузиш масаласини муҳокама қилади.

Сон-саноқсиз табриклар

Ўртоқ Сталиннинг 70 ёшга тўлганлиги муносабати блан унга сиҳат-саломатлик ва узоқ йиллар умр тилаб, самимий истакларини изҳор қилиб, қуйидаги ташкилотлар табрикномалар юбордилар:

Улан-Удэ шаҳар электр станциясининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

Адигей автоном областидаги Хатукай консерва заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллективи;

Озарбайжон ССР Ужар пахта заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

СССР Тайёрлаш министрлигининг Куйбишевдаги I-нчи тегирмон заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллективи;

Боку шаҳридаги «Азнефтьмаш» трестига қарашли «Большевик» заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллективи;

Харьков шаҳридаги «Красний химик» заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллективи;

Вознесенск гидроэлектростанцияси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллективи;

Тюмень областидаги Ишим пойафзал фабрикасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

Коми АССР Печора дар'ё портининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

«Сталин» танкерининг экипажи;

Киров шаҳридаги металл ишлаш заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллективи;

Кировобод тикувчилик фабрикасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллективи;

Куйбишев паровоз депосининг машинистлари, ремонт ишчилари ва инженер-техник ходимлари;

«Киевгазстрой» трестининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

Курск область, Валойки гўшт комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллективи;

Новосибирск гўшт комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллективи;

Львов ойна заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

Архангельск тикувчилик фабрикаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллективи;

Вологда кема-ремонт заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

Саратов электромеханика заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллективи;

Архангельск область, Пинежск ўрмон хўжалигига қарашли механикалаштирилган Шеймогорск ёғоч пункти ишчилари ва хизматчиларининг коллективи;

Киров корд фабрикасининг ишчилари, хизматчилари, инженерлари ва техниклари;

Амур областидаги Благовешченск нон комбинатининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

Новосибирск асбобсозлик заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

«Ленлес» Давлат ёғоч тайёрлаш трестининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

Савдо банкининг Минск шаҳридаги Белоруссия конторасн ходимларининг коллективи;

Брест область, Дивинск районидаги маданий-оқартув муассасаларининг ходимлари;

Ёқутистон АССР, Олекминск шаҳри партия активининг йиғилиши;

Северинск ҳайвонот совхози ишчилари ва хизматчиларининг коллективи;

Нарьян-Мар буғичилик зонал станцияси илмий ходимлари, ишчилари ва хизматчиларининг коллективи;

Курск областидаги «XVII партс'езд» МТСининг ишчилари, мутахассислари ва хизматчилари коллективи;

Пенза область, Мокшанск чорвачилик совхозининг ишчи ва хизматчилари;

Ленинград область, Кингисеп районидаги Горький қишлоқ советининг колхозчилари, балиқчилари, ишчи ва хизматчилари;

3-нчи Вологда машина-йўл станциясининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари;

Сталинград областидаги «Искра» совхози ишчилари, мутахассислари ва хизматчиларининг коллективи;

Белоруссия пойтахти Минск шаҳридаги республика, область ҳамда шаҳар партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари вакилларининг Совет Армияси вакиллари блан бирга бўлган тантанали мажлиси;

Горький область касаба союзлари совети;

СССР Кинематография министрлигининг ходимлари;

Новосибирск область, Сузунск район партия ва совет активининг йиғилиши;

Тожикистон К(б)П Ленинобод область комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область Совети ижроия комитети;

Ханти-Манси миллий округи Березовский партия ташкилоти биринчи район конференциясининг вакиллари;

ВКП(б) Новороссийск шаҳар комитети;

Пенза шаҳар касаба союз активининг йиғилиши;

Молдавия К(б)П Кишинев шаҳар комитети;

Олтой трактор заводи ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчиларининг коллективи;

Барнаул Меланж комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллективи;

«Главвостокнефтестрой»га қарашли Самарская Лукадаги нефть конининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

«Кемеровоуголь» комбинатига қарашли «Пионерка» шахтаси кончилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллективи;

Шерловогорск руда бошқармаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллективи;

Окмолинск область, Вишневский районининг колхозчилари, МТС ва совхоз ишчилари ҳамда зиёлилари;

Запорожье область, Розов районидаги Чкалов номли колхозининг а'золари;

Кемерово области, Кузедеев районидаги «Первое Мая» колхозининг а'золари;

Днепропетровск областидаги Сталин МТСининг тракторчилари, комбайнчилари, ишчи ва хизматчилари;

Сталинград мева-сабзавот селекция станцияси ходимларининг коллективи;

Краснодар ўлкаси, Пашков районидаги Ворошилов номли колхозининг а'золари;

Сталинград областидаги Сизов МТСи ишчи ва хизматчиларининг коллективи;

Пинск область, Ганцевичи районидаги «Красний Октябрь» колхозининг а'золари;

Ростов область, Селиванов районидаги Молотов номли колхозининг а'золари;

Новосибирск областидаги Ояш қишлоғининг колхозчилари, МТС ишчилари, зиёлилари;

Тюмень область, Сургут районидаги Молотов номли колхозининг а'золари;

Архангельск область, Вилегодск районидаги «Первое Мая» колхозининг а'золари;

Ульяновск область, Тагайск районидаги «Красний Путиловец» колхозининг а'золари;

Қрим область, Октябрь районидаги «Восход» колхозининг а'золари;

Воронеж область, Хлевенск районидаги Сталин номли колхозининг а'золари;

Грузия ССР Ғурджаан районидаги Сталин номли колхозининг а'золари;

Тамбов область, Кирсанов районидаги орденли, Ленин номли колхозининг а'золари;

Литва ЛКСМ Марказий Комитети;

Тюмень область, Казан районидаги ўқитувчилар ва ҳамма халқ маорифи ходимлари;

Москва шаҳар, Красногвардейск районидаги 328-нчи хотин-қизлар ўрта мактабининг ўқитувчилари ва ўқувчилари коллективи;

Олмаота областидаги Молотов номли Кеген қозоқ ўрта мактабининг ўқитувчилари ва ўқувчилари;

Киров областидаги Вятско-Полянск ўрта мактабининг ўқитувчилари ва ўқувчилари;

Волинск область, Горохов районидаги «30 лет Советской Армии» колхозининг комсомоллари;

Станислав шаҳридаги 5-нчи ўрта мактаб 4-нчи «Б» синфининг ўқувчилари;

Киев область, Ново-Шепелич районидаги Ново-Красницкий еттийиллик мактабининг ўқитувчилари, комсомоллари, пионерлари ва барча ўқувчилари;

Омск шаҳридаги 64-нчи хотин-қизлар ўрта мактабининг 17-нчи пионерлар дружинаси;

Шарқий Қозоғистон область, Лениногорск районидаги Горький номли ўрта мактабнинг ўқитувчилари ва ўқувчилари коллективи;

Сталинград область, Рубен Ибаррури номидаги Средне-Ахтубинск болалар уйининг тарбиячилари;

Туркманистон ССР Қаахка посёлкасидаги 15-нчи ўрта мактабнинг 7-нчи пионерлар отряди;

Куйбишевдаги давлат опера ва балет театрининг артистлари, ишчи ва хизматчилари;

Сталинград область, Комсомольск районининг медицина ходимлари;

Николаев шаҳридаги адмирал Макаров номли Николаев кемасозлик институтининг партия йиғилиши;

Қозоғистон телеграф агентлиги ходимларининг коллективи;

Новгород ўқитувчилар институтининг студентлари, профессор-ўқитувчилари, ишчи ва хизматчилари;

Софиядаги совет элчихонаси ва совет муассасаларининг ходимлари;

Париждаги совет элчихонаси ходимларининг коллективи;

Курск медицина институтининг профессор-ўқитувчилари, студентлари, ишчи ва хизматчилари;

СССР Молия министрлигига қарашли Молия академиясининг ўқувчилари, профессорлари, ўқитувчилари ва ходимлари, Ленинград шаҳри;

СССР Бадиий фондининг ходимлари;

Белоруссия ССР Фанлар академиясига қарашли геология институтининг илмий ходимлари ва хизматчилари;

«Огонек» журнали редакциясининг ходимлари;

Минск шаҳар рассомлари, Минск рассомлик мактабининг ўқитувчилари ва Белоруссия давлат расмлар галлереяси илмий ходимларининг умумий йиғилиши;

Бошқирдистон давлат академик драма театрининг артистлари, ишчи ва хизматчилари;

Украина ССР Давлат симфоник оркестрининг артистлари;

Москва шаҳридаги Давлат халқ тарихий кутубхонаси ходимларининг коллективи;

(Табриклар рўйхатининг давоми газетамизнинг келгуси сонида босиладир).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўзбекистон ССР Фахрий унвонларини бериш тўғрисида *)

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ташкил этилганига 25 йил тўлиши муносабати блан ҳамда саноат, қишлоқ хўжалиги, фан, маданият ва сан'атни ривожлантириш ишларида кўрсатган катта хизматлари учун қуйидаги кишиларга Ўзбекистон ССР Фахрий унвонлари берилсин:

«ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ВРАЧ» УНВОНИ

24. **Геворков** Авет Андреевич—Самарқанд область безгакка қарши кураш станциясининг мудири.

25. **Ғафуров** Ҳасан Хўжаевич—Тошкент область Венерик диспансерининг бош врачи.

26. **Гусаковский** Федор Ираклеевич—Туркистон ҳарбий округининг врачи.

27. **Гусев** Иван Андреевич—Тошкент ҳарбий госпиталида кўз касалликлари бўлимининг бошлиғи.

28. **Гутерц** Берта Давидовна — Тошкент темир йўл станцияси болалар касалхонасининг бошлиғи.

29. **Дубровин** Иван Павлович—Самарқанд шаҳар касалхонасининг мудири.

30. **Жалолов** Амриддин Жалолович — Самарқанд шаҳридаги Ленин номли «Номозгоҳ» республика туберкулёз касалхонасининг бош врачи.

31. **Довнер** Давид Давидович — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги даволаш бошқармасининг онкология инспектори.

32. **Дьянов** Константин Андреевич — И. П. Павлов номидаги Самарқанд медицина институти тери ва венерик касаллари кафедрасининг мудири.

33. **Давидов** Боқи Давидович—И. П. Павлов номидаги Самарқанд медицина институти пропедевтика кафедрасининг доценти.

34. **Жуков** Павел Петрович—Тошкент ҳарбий госпиталида ички касалликлар бўлимининг бошлиғи.

35. **Жирнов** Алексей Павлович—Бухоро область касалхонаси туғуриқ бўлимининг мудири.

36. **Зайцева** Антонина Григорьевна—республика онкология диспансери хирургия бўлимининг онколог-врачи.

37. **Захардяева** Елена Ивановна—Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими 3-нчи поликлиникасида даволаш қисми бош врачининг ўринбосари.

38. **Зуев** Николай Павлович—Туркистон ҳарбий округининг врачи.

39. **Инкин** Александр Максимович — Туркистон ҳарбий округи санитария-эпидемик отрядининг бошлиғи.

40. **Иброҳимов** Салим Иброҳимович—В. М. Молотов номидаги Тошкент медицина институтининг ўқитувчиси.

41. **Ильинов** Петр Петрович—Андижон область касалхонаси хирургия бўлимининг мудири.

42. **Забродина** Полина Федоровна — Сурхондар'ё область касалхонаси кўз касалликлари бўлимининг мудири.

43. **Итин** Михаил Захарович — Тошкент шаҳар Ленин район соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири.

44. **Исроилова** Ҳожи Исломовна — Наманган шаҳар туғуриқхонасининг бош врачи.

45. **Иванов** Александр Николаевич — педиатор, Самарқанд шаҳридаги И. П. Павлов номли медицина институтида болалар касаллиги кафедрасининг мудири.

46. **Кириллова** Евгения Михайловна — Тошкент ҳарбий госпиталининг ординатори.

47. **Княженский** Борис Петрович — Туркистон ҳарбий округининг статистик врачи.

48. **Каваленко** Клавдия Александровна—Тошкент темир йўл станциясида туберкулёз диспансери стационарининг мудири.

49. **Крижинков** Алексей Никифорович—Тошкент шаҳридаги В. М. Молотов номли медицина институти биохимия кафедрасининг доценти.

50. **Красноярская** Людмила Ивановна—Тошкент шаҳридаги 1-нчи юқумли касалликлар касалхонаси лабораториясининг бактериология бўлими мудири.

51. **Колоярова** Ольга Федотовна — Тошкент шаҳридаги 1-нчи юқумли касалликлар касалхонасининг бўлим мудири.

52. **Киваев** Александр Павлович — республика санитария авиацияси станцияси ва тез ёрдам станциясининг бошлиғи.

53. **Караева** Валентина Федоровна — Фарғона шаҳридаги область кўз касалликлари диспансерининг бош врачи.

54. **Кальфа** Арза Абрамовна — Қўқон шаҳридаги 1-нчи бирлаштирилган касалхона мудирининг ўринбосари.

55. **Коновалова** Нина Алексеевна — Самарқанд шаҳридаги Ленин номли туберкулёз касалхонаси бош врачининг ўринбосари.

56. **Каримов** Содиқ Афзалович — Тошкент область, Қорасув район касалхонасининг бош врачи.

57. **Лукьянчиков** Михаил Захарович—Туркистон ҳарбий округининг врачи.

58. **Марционович** Матвей Романович—Туркистон Ҳарбий Округи бош хирурги.

59. **Меньшенин** Евдоким Сергеевич — Тошкентдаги Ленин номли пиёда аскарлар ўқув юртининг медицина хизматлари бошлиғи.

60. **Ма'рупов** Асадулла Икромович — Тошкент шаҳридаги В. М. Молотов номли медицина институтида патология анатомияси кафедрасининг доценти.

61. **Магницкий** Валериан Иванович—Тошкент шаҳридаги В. М. Молотов номли медицина институтининг старший ўқитувчиси.

62. **Мейерсон** Ефим Григорьевич — Тошкент шаҳридаги В. М. Молотов номли медицина институтида соғлиқни сақлашни уюштириш кафедрасининг доценти.

63. **Медведева** Татьяна Ивановна — Тошкент фармацевтик институти микробиология кафедрасининг мудири.

64. **Марченко** Мария Ивановна—Врачлар малакасини такомиллаштириш институти ортопедия ва травмотология кафедрасининг ассистенти.

65. **Маҳмудова** Манзура Солиҳовна — Тошкент шаҳар қон қуйиш илмий-текшириш институтининг ординатори.

66. **Малюшко** Мария Павловна — Тошкент шаҳридаги В. М. Молотов номли медицина институтининг ассистенти, болалар клиникаси ва медицина станцияси чақалоқ болалар уйларининг методисти.

67. **Мельник** Дамиан Данилович — Тошкент шаҳар акушерлик-геникология касалхонаси чақалоқ болалар бўлимининг мудири.

68. **Моисеева** Екатерина Ефимовна — Ортопедия, травмотология ва протезлар илмий-текшириш институтининг терапевти.

69. **Мазаева** Зоя Леонтьевна — Андижон область туберкулёз диспансерининг мудири.

70. **Мехей** Григорий Степанович — Фарғона область туғуриқхонасининг акушери ва геникологи;

71. **Масловский** Иван Викторович — Тошкент область ҳарбий комиссарлигининг врачи.

72. **Никольский** Сергей Александрович — Тошкентдаги ҳарбий госпитальнинг юқумли касалликлар врачи.

73. **Немаловская** Евгения Владимировна — Ўзбекистон ССР эпидемиология ва микробиология институти пастер бўлимининг мудири.

74. **Нуриддинов** Мухиддин Нуриддинович — врачлар малакасини такомиллаштириш институтининг клиника ординатори ва Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрлиги медицина ўқув юртлари бошқармасининг бошлиғи.

75. **Нейман** Юдифь Вениаминовна — Тошкент темир йўл станцияси касалхонаси асабий касалликлар бўлимининг бошлиғи.

76. **Парийская** Анна Валентиновна — Тошкент темир йўл станцияси касалхонаси ички касалликлар бўлимининг бошлиғи.

77. **Парадоксов** Михаил Владимирович — Тошкент шаҳридаги В. М. Молотов номли медицина институти стоматология клиникасининг доценти.

78. **Пўлатов** Жўра Саидович — Врачлар малакасини такомиллаштириш институтининг директори.

79. **Петрова** Мария Аристарховна — Врачлар малакасини такомиллаштириш институти соғлиқни сақлашни уюштириш кафедрасининг ассистенти.

80. **Пригожина** Вера Марковна — Тошкент шаҳридаги 32-нчи болалар яслисининг педиатор врачи.

81. **Попов** Николай Михайлович — Тошкентдаги 11-нчи болалар консультациясининг участка врачи.

82. **Польская** Таисия Харитоновна — Фарғона область болалар консультациясининг мудири.

83. **Полозова** Елена Всеволодовна — Тошкент областининг старший санитария инспектори.

84. **Рахмонбердиев** Ғани Авазович — Тошкент ҳарбий госпитали медицина бўлимининг бошлиғи.

85. **Рубин** Соломон Абрамович — Туркистон Ҳарбий Округи стоматология поликлиникасининг бошлиғи.

86. **Расулов** Ил'ёс Алиевич—Тошкент шаҳридаги В. М. Молотов номли медицина институти 1-нчи терапия кафедрасининг доценти.

87. **Ремидовский** Мечислав Ромуальдович—Тўқимачилик комбинати бирлашган диспансери хирургия бўлимининг мудири.

88. **Раҳимов** Абдулла — Тошкент область тропстанциясининг мудири.

89. **Лежиков** Григорий Иванович — Қарши темир йўл станцияси даволаш бирлашмасининг бошлиғи.

90. **Мешчеряков** Александр Кузьмич—Қарши темир йўл станцияси поликлиникасининг бошлиғи.

91. **Сошченко** Григорий Иванович — госпиталь медицина бўлимининг бошлиғи.

92. **Скирдачева** Елизавета Павловна—Тошкент темир йўл станцияси болалар консультациясининг бошлиғи.

93. **Слепишев** Александр Георгиевич—Тошкент темир йўл станцияси 8-нчи врачлик участкаси изоляторининг бошлиғи.

94. **Погосянц** Аршавир Исаакович — Тошкент шаҳридаги В. М. Молотов номли медицина институтининг илмий бўлим бошлиғи ва старший ўқитувчиси.

95. **Саидов** Мидҳат Вафоевич — Врачлар малакасини такомиллаштириш институти хирургия кафедрасининг ассистенти.

96. **Славнин** Александр Ипполитович—Тери ва венерология илмий-текшириш институти тери касалликлари бўлимининг мудири.

97. **Санжаров** Қудрат Санжарович — Андижон область «Совой» совхозидаги район касалхонасининг бош врачи.

98. **Солихов** Қўзи Расулович — Фарғона шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири.

99. **Соколова** Елена Васильевна — Хоразм область аёллар ва болалар консультациясининг мудири.

100. **Сергеева** Таися Яковлевна — Самарқанд область, Булунғур район соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири.

101. **Савриев** Николай Маркович — Коғон темир йўл станцияси касалхонасининг бошлиғи.

102. **Тельцов** Владимир Михайлович—Туркистон Ҳарбий Округининг врачи.

103. **Трофимова** Анна Ивановна — Республика руҳий касалликлар касалхонаси директорининг даволаш ишлари бўйича ўринбосари.

104. **Трисрс-Мартемьянова**—Гена Абрамовна — Тошкент шаҳар, Марказий район соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири.

105. **Землянская** Александра Диевна—Андижон область касалхонаси юқумли касалликлар бўлимининг мудири.

106. **Тюменев** Сергей Алексеевич — Сурхондар'ё область, Шеробод район касалхонасининг мудири.

107. **Успенская** Александра Васильевна — Жиззах шаҳар аёллар ва болалар консультациясининг мудири.

108. **Ўтаров** Матрасул Гадойнийёзович—Урганч шаҳридаги туберкулёз диспансерининг мудири.

109. **Фельдман** Владимир Маркович — Самарқанд шаҳридаги Ленин номли республика туберкулёз санаториясининг ўпка туберкулёз бўйича консультанти.

110. **Файзуллин** Хусаин Хасанович — Урсатьевск станциясидаги 12-нчи врачлик участкаси «изопропункт» врачи.

111. **Ҳаитов** Муса Назарович — Самарқанд шаҳридаги клиника касалхонасининг бош врачи.

112. **Ҳошимов** Абдулла Ҳошимович — Тошкент шаҳридаги В. М. Молотов номли медицина институти нормаль физиология кафедрасининг доценти.

113. **Ҳошимов** Бурхон Ил'ёсович — Врачлар малакасини такомиллаштириш институти тери ва венерология кафедрасининг ассистенти.

114. **Фарберов** Ошер Менделевич — Фарғона шаҳар касалхонасининг бош врачи.

115. **Худойбердиева** Ҳожар Воҳидовна—Фарғона область касалхонасининг бош врачи.

116. **Ҳайдаров** Ахад Холиқович—Самарқанд шаҳридаги И. П. Павлов номли медицина институтининг ассистенти.

117. **Хожихонова** Зоя Салимовна — Қўқон шаҳридаги 1-нчи туғуриқхонанинг бош врачи.

118. **Ченгери** Станислав Каземирович—Самарқанддаги И. П. Павлов номли медицина институти қулоқ, томоқ, бурун касалликлари клиникасининг доценти.

119. **Ҳошимова** Ибодат — Андижон район соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири.

120. **Шилов** Павел Иванович — Туркистон Ҳарбий Округининг бош терапевти.

(ДАВОМИ БОР)

*) Боши «Қизил Ўзбекистон»нинг шу йил 2, 4, 8, 14 ва 17 март сонларида босилган.

Тошкент темир йўлида кўклам юкларини ташиш кечикаётир

Ўрта Осиё республикаларида кўклам дала ишлари кенг кўламда кучайиб кетди. Тошкент темир йўли 4 республикага хизмат қилади. Темир йўлда ташиладиган кўклам экин кампанияси юклари кун сайин кўпаймоқда. Кўклам экин кампаниясини муваффақиятли ўтказиш бу юкларни пахтакор районларга ўз вақтида етказиб беришга кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Яқинда Тошкент темир йўлида жамоат кўриги ўтказилди. Кўрикда кўклам экин кампанияси юклари ортилган вагонлар станцияларда узоқ вақт тўхталиб қолаётганлиги аниқланди. Темир йўл бўлимлари ва станцияларнинг раҳбарлари кўклам экинига доир юкларни жўнатиш ҳамда жойларга етказиб беришдек давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим ишни ўзибўларчиликка ташлаб қўйганлар.

Тошкент-товар станциясининг раҳбарлари юкларни махсус дафтарларга ёзиш блан чегараланиб, уларнинг ўз вақтида жўнатилиши устидан назорат қилмаётирлар. Натижада, кўклам экинига доир юклар ортилган вагонлар станцияда тўпланиб қолмоқда.

Минерал ўғит ортилган 4 вагон Тошкент станциясидан 5 кунгача жўнатилмаган. Шунингдек, тракторлар учун запас қисмлар ортилган вагон 55 соат, яна 4 вагон 72 соат, қишлоқ хўжалиги машиналари ортилган вагон эса 734 соат тўхтаб турган. Чигит ортилган вагон 15 мартдан буён Тошкент станциясида турибди. Станция бошлиғи ўртоқ Канеевнинг зарур юкларни дарҳол жўнатиш ҳақидаги нарядлари қоғозда қолиб кетмоқда. Диспетчерлар бу нарядларни бажаришга ўтакетган мас'улиятсизлик блан қарайдилар. Ўртоқ Канеев эса нарядлар ёзиш блан овора, аммо уларнинг бажарилишини текширмайди.

Кўпинча вагонлар юк туширилиши ёки ортилишини кутиб, бирнеча кунлаб станцияда қолиб кетади. Тракторлар учун запас қисмлар ортилган вагон Самарқанд областига жўнатилиши керак эди. Ҳолбуки, бу вагон 15 мартдан буён Тошкент-товар станциясида тўхтаб ётибди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Кўклам экин кампанияси юкларининг Тошкент-товар станциясида тўпланиб қолишига нима сабаб бўлмоқда? Бунга сабаб шуки, станция бошлиғи ўртоқ Канеев ва унинг ўринбосарлари станцияда вагонларнинг қабул қилиниши ва жўнатилишини назорат қилмаётирлар. Ўртоқ Канеев жавобгарликдан қочиб, йўл бўлимида чақирилган кенгашга келмади. Партия ташкилоти (секретари ўртоқ Бондаренко) давлат аҳамиятига эга бўлган бу муҳим ишдан четда қолиб келмоқда. Станцияда содир бўлган аҳволни тузатиш учун ҳечқандай тадбир кўрилмаётир. Станция коллективи кўклам экин кампанияси юкларини ўз вақтида жўнатиш учун курашга сафарбар қилинмаган.

Тошкент темир йўлининг бошқа бўлимларида ҳам шундай аҳволни кўриш мумкин.

Қишлоқ хўжалик машиналари учун запас қисмлар ортилган вагон февраль ойининг охирларида Сталинободдан чиқиб, 12 мартда Урсатьевскга етиб келди ва уч кун станцияда қолиб, 15 мартдагина товар бўлимига берилди. Бу вагон ҳозиргача товар бўлимида турибди.

Урсатьевск станциясида ўғит, чигит, запас қисмлар ортилган жуда кўп вагонлар тўпланиб қолган. Чигит ортилган икки вагон 15 мартда поездга тиркалганича ҳолда, паровоз берилишини кутиб, жўнатилмай турибди.

Ашхабод темир йўлига жўнатилиши лозим бўлган трактор детальлари ортилган вагон 16 мартдан буён Самарқанд станциясида тўхтаб ётипти. Андижон станциясида ҳам кўклам экин кампанияси юклари ортилган вагонлар ўз вақтида жўнатилмаётир.

Ба'зан вагонлар йўлда шикастланса, уларни станцияга келиши блано, депода ёки йўлнинг ўзида ремонт қилиш талаб этилади. Аммо узел станцияларида бу иш яхши уюштирилмаган.

Бир вагон Урсатьевск станциясида шикастланиб қолди. Уни бирнеча соатда ремонт қилиш мумкин эди. Колхозлар учун ўғит ортилган бу вагон депога жўнатилди ва у ерда 5 кун қолиб кетди.

Тошкент, Самарқанд ва Арис узелларида ҳам аҳвол худди шундай. Тошкент-товар станциясида бензин ортилган икки цистерна ремонтда 4 кун сақланган. Станция раҳбарлари вагонларни ремонт қилиш учун депога топширганларида, бу вагонларга кўклам экин кампанияси юклари ортилганлигини э'тиборга олмайдилар ва уларнинг тез ремонт қилинишини назорат қилмайдилар.

Қизил Ўрда станциясида Наманган области учун плуглар ортилган вагон бирнеча кунлаб жўнатилмай қолиб кетган.

Участкаларда экин кампанияси учун зарур юклар ортилган вагонларнинг ҳаракати мутлақо қониқарсиз аҳволда. Экин кампанияси юклари ортилган вагон Чиноз станциясидан Урсатьевскга 144 соатда етиб келди. Чигит ортилган вагон Горчаководан Урсатьевскгача соатига бир километр тезлик блан, тракторлар учун запас қисмлар ортилган вагон Тошкентдан Урсатьевскгача соатига 2 километр тезлик блан келган, қишлоқ хўжалиги машиналари ортилган вагон эса Тошкентдан Мирзачўл станциясигача 7 суткада етиб келган.

Тошкент бўлимига қарашли Бўзсув станциясида ўғит ортилган вагонлар 70—80 соатлаб жўнатилмай қолмоқда. Арис станциясида кўклам экин кампанияси юклари ортилган 32 вагон тўпланиб қолган.

Кўклам экин кампанияси учун юклар ортилган вагонларни тез жўнатиш ғоят катта аҳамиятга эга. Бироқ Тошкент темир йўлида бу юкларни жойларга тўхтовсиз етказиб бериш масаласига етарли э'тибор қилинмаётир. Урсатьевск станцияси орқали Ашхабоддан ва Фарғона водийсидан нефть ортилган поездлар ўтади. Аммо нефть маршрутларини жўнатиш графигига ҳечқачон риоя қилинмаётир.

Тошкент темир йўлида кўклам экин кампанияси юкларини ташиш соҳасида юз бераётган бу камчиликларни тугатиш мақсадида зарур юкларнинг белгиланган жойга ўз вақтида етказиб берилишини та'минлаш устидан қат'ий назорат ўрнатиш керак. Комсомол назорат постлари бу ишда катта ёрдам бераолади. Сиёсий бўлимлар, партия ва касаба союз ташкилотлари темирйўлчиларни кўклам экин кампанияси юкларини ўз вақтида ташиб олишга сафарбар қилишлари, бу зарур юкларнинг белгиланган манзилга тўхтовсиз етиб боришини та'мин этишлари лозим.

М. БУДКЕВИЧ.
В. КОЛЬЦОВ.

СИЁСИЙ МАКТАБ ПРОПАГАНДИСТЛАРИГА ЁРДАМ

„Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан уруши“ деган тема юзасидан машғулотларни қандай ўтказиш керак

Гитлерчилар Германияси уруш э'лон қилмай 1941 йилнинг 22 июнида Ватанимизга хиёнаткорона ҳужум қилди. Совет халқининг тинч социалистик қурилиши ишига халақит берди. Улуғ Ватан уруши бошланиб кетди.

Фашистлар Германияси ва шерикларининг СССР га қарши олиб борган уруши совет давлатининг ҳаётини хавф остида қолдирди. Бу урушда давлатимизнинг ҳаёт-мамоти тўғрисидаги, СССР халқларининг ҳаёт-мамоти тўғрисидаги масала, Совет Иттифоқининг халқлари озодлигича қоладиларми ёки асоратга тушадиларми деган масала ҳал этилмоқда эди. Мамлакатимиздаги жанг майдонида бутун инсониятнинг тақдири тўғрисидаги масала, инсоният олға томон, тараққиёт томон, демократия ва социализмни мустаҳкамлаш томон борадими ёки бирнеча асрлар орқага қараб—ўртаасрчилик ва қулчилик даврига яна қайтадими деган масала ҳал этилмоқда эди.

Жаҳон реакциясининг бутун қора кучлари гитлерчи йиртқичларни қўллаб-қувватладилар. Фашизмни озиқлантирган Америка ва Англия империалистлари гитлерчилар тажовузкорлигини Шарққа, СССРга қарши ҳартарафлама йўналтириб, Германияга қарши уруш социалистик давлатни заифлаштиради, деб умид қилиб, иккинчи фронтнинг очилишини йилдан йилга орқага сурдилар.

Большевиклар партияси, ўртоқ Сталин совет халқининг бутун моддий ва ма'навий кучларини душманга қарши курашга сафарбар этдилар. Халқимиз қўллаб-қувватлаган Совет Армияси гитлерчи босқинчиларни ва япон империалистларини тор-мор келтирди. Совет халқи оламшумул-тарихий ғалаба қозонди. У, ғоят оғир курашда ўз Ватанининг шон-шуҳрати, озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилиб қолди, социалистик тузумни сақлаб қолди. Совет Иттифоқининг хавфсизлигини мустаҳкамлади, дун'ёдаги халқларни фашистлар асоратига тушиш хавфидан қутқазиб қолди.

Совет халқининг Ватан урушидаги тарихий ғалабаси совет ижтимоий ва давлат тузумининг афзаллигини, Қуролли Кучларимизнинг буюк қудратини бутун дун'ёга яққол кўрсатди.

Ленин — Сталин партияси ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси бўлди. Халқларнинг доно йўлбошчиси, партия ва ҳукуматимизнинг раҳбари, доҳий саркарда улуғ Сталин совет халқининг фашизмга қарши қуролли курашига бошчилик қилди. Сталиннинг ҳарбий ва ташкилотчилик гениййси бизни гитлерчилар Германияси ва империалистлар Японияси устидан ғалаба қозонишга олиб келди.

«Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан уруши» деган тема ғоят катта илмий ва тарбиявий аҳамиятга эгадир. Пропагандист ўқучиларнинг бу темани ўрганаётганларида урушнинг мақсад ва характерини чуқур ўзлаштириб олишларига, унинг боришини, ғалабаларимизнинг манба'ларини, большевиклар партиясининг ташкилотчилик ва илҳом беручилик ролини, ўртоқ Сталиннинг саркардалик гениййси улуғвор эканлигини тушуниб олишларига ёрдам бериши керак. Ўртоқ Сталин совет халқини гитлерчи босқинчилар ва япон империалистлари устидан оламшумул-тарихий ғалаба қозонишга олиб келди. Бу темадаги материалларнинг ўрганилиши ўқучиларда совет миллий ифтихори ҳисларини, ижтимоий ва давлат тузумимизнинг, Қуролли Кучларимизнинг, мафкурамизнинг капиталистик тузумга нисбатан, унинг қуролли кучларига нисбатан, буржуа мафкурасига нисбатан афзал эканлигини чуқур англаш ҳиссини тарбиялаб етиштиришга ёрдам беради.

☆

«Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан уруши» деган тема ҳарбири икки соатдан тўрт машғулотга мўлжалланган:

1) **Урушнинг биринчи даври. Совет Иттифоқининг актив мудофаа қилиниши.**

2) **Улуғ Ватан урушининг боришида кескин бурилиш.**

3) **Гитлерчилар Германиясининг ва империалистлар Японияининг тор-мор келтирилиши.**

4) **Совет Иттифоқи ғалабасининг манба'лари.**

Пропагандист биринчи бўлим юзасидан ўз сўзини урушнинг биринчи даврида мамлакатдаги вазиятни тасвирлашдан бошлайди.

Пропагандист гитлерчилар Германияси Совет Иттифоқига қўққисдан, хиёнаткорона ҳужум қилиб, қандай мақсадларни кўзда тутганлигини кўрсатиш блан бирга фашистлар Германиясининг мамлакатимизга қарши уруши немис қўшинлари учун қулай шароитлар, совет қўшинлари учун эса ноқулай шароитлар мавжуд бўлган бир пайтда бошланганлигини уқдириб ўтади. Пропагандист ўша пайтда Европанинг анчагина қисми фашистлар асоратида эканлигини сиёсий картадан кўрсатади, Германия блан иттифоқ бўлиб СССР га қарши курашган вассал (қарам) давлатларни айтиб беради, урушнинг биринчи даврида гитлерчилар Германиясининг бирқанча устунликларга эга эканлигини эслатиб ўтади.

Биринчи машғулотни баён этишда асосий, бош масала ўртоқ Сталиннинг 1941 йил 3 июльда радио орқали сўзлаган тарихий нутқини гапириб беришдан иборатдир.

Ўртоқ Сталин 1941 йил 3 июльда халққа қарата қилган мурожаатида Улуғ Ватан урушининг адолатли уруш эканлигини, унинг мақсадларини кўрсатиб ўтди, гитлерчилар Германиясининг енгилмаслиги тўғрисидаги афсонани фош қилиб ташлади, унинг мағлубияти муқаррар эканлигини олдиндан айтиб берди, немис-фашист босқинчиларни тор-мор келтиришнинг аниқ-равшан программасини чизиб берди, совет халқи ва армиямизнинг урушдаги вазифаларини белгилади.

Ўртоқ Сталин тарихий нутқининг буюк аҳамияти шундаки, у совет халқини душманга қарши курашнинг ёрқин истиқболи блан, конкрет программаси блан, ғалабамизга мустаҳкам ишонч блан қуроллантирди. Ўртоқ Сталиннинг чақириғи совет халқини илҳомлантирди, омманинг буюк ватанпарварлик руҳини кучайтириб юборди.

Сўнгра пропагандист совет халқи доҳийнинг чақириғига қандай жавоб берганлиги ҳақида, мамлакатимиз ягона бир мақсадни — ҳамма нарса фронт учун, ҳамма нарса душманни тор-мор келтириш учун, ҳамма нарса ғалаба учун деган мақсадни ўз олдига қўйган ягона ҳарбий лагерьга айланганлигини гапириб беради. Бу ўринда халқ хўжалигини тезлик блан ва тубдан ҳарбий изга солиб юборишдаги муваффақиятларга социалистик тузум туфайли, большевиклар партияси ва ўртоқ Сталиннинг синалган, қат'ият блан қилган доно раҳбарлиги туфайли эришилди.

Партия ва совет ҳукуматининг душманни тор-мор келтиришга қаратилган бирқанча тадбирларига тўхталиб ўтиш керак.

Улуғ Сталин бошчилигида Давлат Мудофаа Комитети тузилди. Давлатимизда тўлиқ ҳокимият Давлат Мудофаа Комитети ихтиёрига ўтди. Меҳнаткашларнинг доҳиси ва устози ўртоқ Сталин СССР Қуролли Кучларига бошчилик қилди, совет халқининг энг ёвуз ва қабиҳ душманга — герман фашизмига қарши курашига етакчилик қилди ва бу курашни душман устидан тўла-тўкис ғалаба қилишга олиб борди.

Юз мингларча коммунистлар Совет Армияси полкларига юборилди.

Фашист босқинчилар томонидан босиб олинган районларда ўртоқ Сталиннинг чақириғига биноан кўп сонли партизан отрядлари тузилди. Бу отрядлар армиямизга анчагина ёрдам берган буюк кучга айланди.

Халқ хўжалиги ҳарбий изга солинди. 1.300 дан кўпроқ йирик саноат корхонаси мамлакат ичкарисига кўчирилди, мамлакатнинг шарқий районларида янги ҳарбий корхоналар қурилиши жуда тез сур'атлар блан кенг авж олдириб юборилди.

Совет кишиларининг уюшқоқлиги ва меҳнат соҳасида ялписига қаҳрамонлик кўрсатиши, иккиюзчилар, бешюзчилар, фронт бригадаларининг ҳаракати «жангдаги каби меҳнатда ҳам» фронт учун маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга имкон берди.

Пропагандист совет қўшинларининг ҳаракатларини сўзлаб бераётганда армиямиз урушнинг биринчи даврида олиб борган актив мудофаанинг сталинча тактикасини тавсифлаб беради.

Совет Олий Бош Қўмондонлиги энг муҳим стратегик йўналишларда қарши атака ва қарши ҳужум блан биргаликда олиб борилаётган актив мудофаа орқали фашистлар армиясининг зарбдор кучларига путур етказди ва «яшин тезлигидаги» урушнинг герман стратегиясини ерга кўмиб ташлади. Пропагандист олижаноб мақсад блан — социалистик Ватанни мудофаа қилиш мақсади блан илҳомланган совет жангчилари чексиз қаҳрамонлик кўрсатиб жанг қилганликларини гапириб беради.

Одесса, Севастополь, Ленинград мудофаачиларининг шонли ишлари тарих саҳифасидан абадий ўрин олади.

Пропагандист ўртоқ Сталиннинг Москва Қизил майдонида Қизил Армиянинг 1941 йил 7 ноябрьдаги парадида сўзлаган тарихий нутқининг буюк сафарбар қилучилик кучи тўғрисида гапиради.

Ҳаққоний ишимизнинг тантана қилишига чуқур ишонч ҳисси блан тўлиб-тошган ўртоқ Сталиннинг нутқи барча совет кишиларини ғалабага бўлган мустаҳкам ишонч блан қуроллантирди, совет жангчиларининг, совет партизанларининг ма'навий сабот-матонатини кучайтирди, душман устидан ғалаба қозонишимиз учун қурол-аслаҳа тайёрлаб берган мамлакат ичкарисидаги меҳнаткашларнинг сабот-матонатини оширди. Доҳийнинг нутқи гитлерчи босқинчилар томонидан босиб олинган мамлакатларда фашизмга қарши курашучиларнинг жанговарлик руҳини кўтариб юборди, қўшинларни мислсиз қаҳрамонликларга отлантирди. Ўша пайтларда бутун халқ блан биргаликда совет жангчилари «Сталин биз блан. Сталин — биз ғалаба қозонажакмиз, деди. Демак биз албатта ғалаба қозонажакмиз» дер эдилар.

Урушнинг биринчи давридаги ҳал этучи воқиа немисларнинг Москва ёнида тор-мор келтирилишидан иборат бўлди. Пропагандист бу тўғрида гапириш блан биринчи бўлимни баён этишни тамомлайди.

Москва атрофида тўпланган совет қўшинлари ўртоқ Сталиннинг тарихий нутқидан сўнг орада бир ой ўтгач, ўртоқ Сталиннинг буйруғига биноан қўққисдан душманга ғоят кучли зарбалар бердилар. Совет Армиясининг қарши ҳужуми бошланди.

Немис армиялари Москва ёнида тор-мор келтирилди ва айрим жойларда 400 километрлик масофада ғарбга томон улоқтириб ташланди. Бу иккинчи жаҳон уруши бошланган пайтдан буён немис армиясининг биринчи катта мағлубияти эди. Москва ёнидаги жангда гитлерчилар армиясининг «енгилмаслиги» тўғрисидаги гаплар пуч эканлиги исботланди, гитлерчиларнинг авантюристик ва «яшин тезлигидаги» уруш планлари узил-кесил барбод бўлди.

Пропагандист ўз сўзининг охирида Москва ёнида эришилган ажойиб ғалаба улуғ Сталин томонидан қилинган доҳиёна раҳбарликнинг натижасидан иборат эканлигини уқдириб ўтиши керак. Ўртоқ Сталин душманнинг мўлжалларини ўз вақтида олдиндан билди ва чиппакка чиқарди, бош зарбанинг йўналишини тўғри белгилаб берди. У, ҳарбий қисмлар ва қўшилмаларнинг ҳаракатларини йўлга солиб, ана шу буюк жангга бошдан оёқ шахсан раҳбарлик қилди.

Пропагандист ўз сўзида М. Алигернинг «Зоя», М. Бубенновнинг «Оқ қайин», А. Твордовскийнинг «Москва тўғрисида баллада» каби асарларидан айрим парчалар келтиради. «Немисларнинг Москва ёнида тор-мор келтирилиши», «Зоя» кино фильмларини коллектив бўлиб яна янгидан кўришни тавсия этиш керак.

Мазкур теманинг биринчи бўлими юзасидан ўтказиладиган суҳбатни қуйидаги асосий масалалар атрофида кенгайтириб юбориш мумкин

1) Урушнинг келиб чиқиш сабаблари ва унинг характери қандай эди?

2) Мамлакатимиз ҳарбий изга қандай қилиб солиб юборилди?

3) Урушнинг биринчи даври қандай хусусиятларга эга эди?

4) Немисларнинг Москва ёнида тор-мор келтирилишининг тарихий аҳамияти нимада?

Пропагандист суҳбат ўтказаётган пайтда ўқучиларнинг э'тиборини урушнинг биринчи давридаги асосий хусусиятларини ўзлаштириб олишга жалб этади, большевиклар партияси ҳамда улуғ Сталиннинг илҳом беручилик ва ташкилотчилик ролини уқдириб ўтади.

Пропагандист суҳбат давомида пойтахт остоналаридаги жангларда иштирок этган ўқучиларнинг хотираларидан фойдаланиши зарур.

☆

Пропагандист теманинг «Улуғ Ватан урушининг боришида кескин бурилиш» деган иккинчи бўлими ҳақидаги сўзини урушнинг биринчи давридаги асосий хусусиятларни эслатиб ўтишдан бошлайди. Бу даврда Совет Армияси Олий Бош Қўмондонликнинг буйруқларини бажариб, немисларнинг киши кучлари ва техникасини ҳолдан тойдириб ва толиқтириб, фақат актив мудофаа олиб борибгина қолмай, Москва, Ленинград, Тихвин, Ростов ёнида душманга қақшатғич зарбалар бериб, гитлерчилар армиясининг енгилмаслиги тўғрисидаги афсонани чиппакка чиқарди. Сўнгра пропагандист урушнинг иккинчи даврини тавсифлашга ўтади.

Бу даврдаги ҳал этучи воқиа, бу даврнинг бошланиш нуқтаси Сталинград ёнидаги машҳур жанг эди. Пропагандист 1942 йилнинг ёзида совет-герман фронтида содир бўлган оғир ҳарбий вазиятни тавсифлаб беради. Совет Иттифоқини заифлаштиришга қаратилган империалистик сиёсатларига охиригача содиқ бўлган инглиз-америкали иттифоқдошлар Европада иккинчи фронт очиш тўғрисидаги ва'даларини бажармадилар. Бу эса гитлерчилар қўмондонлигининг Совет Иттифоқига қарши урушаётган кучларини анчагина оширишга ва шу блан бирга кучлар нисбатини вақтинча ўз фойдасига ўзгартиришга имкон берди. 1942 йилнинг ёзида фашистлар Германияси ихтиёридаги барча кучларнинг 70 процентн Совет Армиясига қарши қўйилган эди. Айни замонда Шимолий Африкада бу кучларнинг 1 ярим процентигина инглиз-америка қўшинларига қарши уруш олиб борди. Босиб олинган Франция, Бельгия ва Голландияда эса ҳаммаси бўлиб бу қўшинларнинг 13 процентга яқинигина бор эди.

Сталинград жанги социализм армияси жангчиларининг мислсиз буюк сабот ва матонатга эга эканлигини яққол кўрсатди. Сталинград деган сўз совет халқи мардлиги ва қаҳрамонлигининг символи бўлиб қолди. Сталинград ёнидаги ғалабани дун'ёдаги тараққийпарвар кишилар зўр мамнуният блан кутиб олдилар. Бу ғалаба уларни фашизм қуллигига қарши озодлик ва мустақиллик учун курашга илҳомлантириб юборди. Совет халқи ва армиясининг Сталинград ёнидаги ғалабаси Ватан урушининг боришида туб бурилишни бошлаб юборди. «Сталинградда немис фашист армиясининг қуёши ботди. Ма'лумки, Сталинград жангидан кейин немислар ўзларини ўнглаб ололмадилар» (Сталин, «Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан уруши тўғрисида», Ўздавнашр, 1946 йил, 117 бет).

Ўқув материалининг ўзлаштирилишини янада кучайтириш мақсадида коллектив бўлиб «Сталинград жанги» фильмини бориб кўриш, шунингдек, К. Симоновнинг «Кунлар ва тунлар», В. Некрасовнинг «Сталинград окопларида» деган китобларини ўқиб чиқиш тавсия этилади.

Шундан сўнг пропагандист картадан фойдаланиб, шу даврдаги иккинчи энг муҳим жангнинг, я'ни Курск ёнидаги жангнинг аҳамияти тўғрисида гапириб беради. У, Совет Армияси олти кун мобайнида немисларнинг ҳужумини барбод бериб, 2 минг километр кенгликдаги фронтда қарши ҳужумга ўтганлигини ва уларни 500 километргача суриб борганлигини уқдириб ўтади. Гитлерчилар армиясининг Курск ёнидаги мағлубияти немисларнинг авантюристик стратегияси узил-кесил барбод бўлганлигини кўрсатди. Немисларнинг Курск ёнида тор-мор келтирилиши урушнинг галдаги давомида ҳал этучи аҳамиятга эга бўлди. «Сталинград ёнидаги жанг, — деган эди ўртоқ Сталин, — немис-фашист армиясининг қуёши ботганлигидан дарак берган бўлса, Курск ёнидаги жанг уни ҳалокат ёқасига келтириб қўйди» (Сталин, «Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан уруши тўғрисида», Ўздавнашр, 118 бет).

Ана шу даврнинг ўзида Совет Армияси Ленинград ёнида немисларнинг мудофаасини муваффақият блан ёриб ўтди, Днепр учун бўлган жангда ютиб чиқди. 1943 йилнинг 6 ноябрида Украина ССР нинг пойтахти Киев шаҳри озод қилинди. Совет қўшинлари то Херсон шаҳригача Днепр дар'ёсининг чап соҳилини душмандан тозаладилар.

Шу ўринда Совет Армиясига катта ёрдам берган совет партизанлари ҳаракатининг анчагина кучайганлиги тўғрисида гапириб ўтиш керак.

Ўртоқ Сталин ана шу йилда эришилган муваффақиятларга якун ясаб, «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 26 йиллиги» тўғрисида қилган докладида бундай деган эди: «Уруш шундай даврга кирдики, эндиликда гап босқинчиларни совет тупроғидан тамомила ҳайдаб чиқариш ва фашистларнинг «Европадаги янги тартиби»ни тугатиш тўғрисида бормоқда».

Сўнгра пропагандист 1943 йил—уруш ҳаракатлари давомида туб бурилиш йилигина эмас, балки шу блан бирга, совет фронт орқасининг ишларида ҳам бурилиш йили бўлганлигини тушунтириб беради.

Пропагандист совет мамлакати ичкарисидаги ишда содир бўлган бурилиш совет кишиларининг фидокорона меҳнати натижасида юз берганлигини та'кидлаб ўтиши керак. Совет кишиларининг фидокорона меҳнати, ўртоқ Сталин айтганидек, Қизил Армия олиб борган қаҳрамонона кураш блан бир қаторда халқнинг ўз Ватанини мудофаа қилишдаги мислсиз мардлиги сифатида тарих саҳифасидан жой олади.

Пропагандист ўз сўзининг охирида ўртоқ Сталиннинг қуйидаги сўзларини келтиради: «... Совет тузуми тинч қурилиш йилларида мамлакатни иқтисодий ва маданий жиҳатдан тараққий эттириш ишларини уюштиришда энг яхши тузум бўлиш блан бирга, уруш вақтида душманга зарба бериш учун халқнинг ҳамма кучларини сафарбар қилишда ҳам энг яхши тузумдир» (Сталин, «Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан уруши тўғрисида», 124 бет).

Мазкур бўлим юзасидан ўтказиладиган суҳбатни қуйидаги план бўйича ўтказиш мумкин:

1. Ўртоқ Сталин нима учун 1943 йилни туб бурилиш йили деб атади? Уруш ҳаракатлари давомида юз берган бу туб бурилиш нимада ифодаланди ва нима орқасида юз берди?

2. Немисларни Сталинград ёнида тор-мор келтириш учун қандай тайёргарлик кўрилди ва қандай амалга оширилди? Бу жангнинг тарихий аҳамияти нимада?

3. Совет мамлакати ичкарисидаги ишларда юз берган бурилиш нимада ифодаланди?

4. Курск ёнидаги жанг ва унинг аҳамияти нимада?

5. Совет Иттифоқининг 1943 йилда эришган ғалабалари бутун жаҳон урушининг боришига қандай та'сир қилди?

☆

Пропагандист фашистлар Германияси ва империалистлар Японияини тор-мор келтириш тўғрисида гапирганда қуйидаги асосий масалаларга тўхтаб ўтиши лозим.

Совет Қуролли Кучлари ўртоқ Сталин томонидан Ватанимизни немис босқинчиларидан тўла-тўкис озод қилиш ва фашистлар Германиясини ҳамда унинг иттифоқчиларини узил-кесил тор-мор келтириш тўғрисида қўйилган тарихий вазифани амалга ошириб, 1944 йили душманга 10 та қақшатғич сталинча зарбалар берди. Бу зарбаларнинг йўналишини картадан кўрсатиб бериш керак.

Совет Армияси бутун мамлакатимизни, Польша, Чехословакия ва Югославиянинг анчагина қисмини озод қилди. Фашистлар Германияси томонида туриб урушган Румыния, Булғория, Финляндия давлатлари сафдан чиқарилди.

Совет қўшинларининг 1944 йилда эришган буюк муваффақиятлари Совет Армияси жангчилари, офицерлари ва генералларининг жанговарлик маҳорати ва тажрибаси ўсганлигига, совет социалистик экономикасининг совет кишилари меҳнат соҳасида қаҳрамонликлар кўрсатиши натижасида фашистлар Германияси экономикаси устидан ғалаба қозонишига асосланган эди.

Пропагандист сталинча ўн зарбанинг ҳарбий-сиёсий натижалари тўғрисида гапираётганда совет қўшинларининг муваффақиятларигина Америка Қўшма Штатлари блан Англияни Европада иккинчи фронт очишга мажбур этганлигини та'кидлаб ўтади.

Пропагандист Совет Армиясининг Баренцов денгизидан тортиб то Қора денгизгача чўзилиб кетган бутун фронтдаги ғолибона ҳаракатини картадан кўрсатиб, Совет Қуролли Кучларининг ўз Олий Бош Қўмондони ўртоқ Сталин томонидан қилинган бевосита раҳбарлик асосида ва у тузиб чиққан планга биноан ўз олдиларида турган тарихий вазифани, я'ни Ватанимизнинг бутун тупроғини немис-фашист босқинчилардан озод қилиш вазифасини бажарганликларини уқдириб ўтади.

Сўнгра пропагандист Совет Армияси Европа халқларига фашистлар асоратидан қутулиш, ўз озодлиги ва мустақиллигини қайтадан тиклаш, ўз ҳаётини демократик асосларда қайта қуриш йўлида ёрдам бериш учун ўзининг олижаноб халоскорлик вазифасини бажариб, кучини ҳам, ҳаётини ҳам аямаганлиги тўғрисида гапиради.

Пропагандист фашистлар Германиясининг тор-мор келтирилганлиги ҳақидаги масалага ўтаётганда совет қўшинлари Германиянинг ичкарисида ғоят катта ҳужумни бошлаб юборганликларини айтиб ўтади. Гитлерчилар совет қўшинларининг ана шу ҳужумига бардош бераолмадилар. Армиямиз ҳужумнинг муваффақиятларини тобора кўпайтириб бориб, Берлинга яқинлашиб қолди. 1945 йилнинг 8 майида гитлерчилар Германияси ўзининг мағлубиятга учраганлигини э'тироф этди ва сўзсиз таслим бўлди.

Ўқучиларга «Берлиннинг таслим бўлиши» деган ажойиб фильмни кўришни тавсия этиш керак. Бу фильмни кўриш ўқучилар учун Берлин жангининг аҳамиятини тушуниб олиш имкониятини беради.

Пропагандист ўз сўзининг охирида империалистлар Японияининг узил-кесил тор-мор келтирилиши тўғрисида гапириб беради. У, Америка, Англия ва гоминданчилар Хитойининг ғоят кўп сонли армияси, денгиз ва ҳаво флотлари бирнеча йил давомида Японияга қарши уруш олиб борганликларини, лекин Совет Иттифоқининг урушга киришишигина япон армиясининг тез орада тор-мор келтирилишини ва империалистик Японияининг сўзсиз таслим бўлишини, бу эса иккинчи жаҳон урушининг тамом бўлишига олиб келганлигини уқдириб ўтади.

Совет қўшинлари японларнинг Маньчжурия чегараларидаги узоқ вақт давомида мустаҳкамланган мудофаасини ёриб ўтдилар, Катта Хинган тоғ тизмасидан, Амур, Уссурий дар'ёларидан ўтдилар ва ҳужумни тобора кенгайтириб борган ҳолда қисқа муддат ичида 500 километрдан 950 километргача олға силжидилар. Совет Армияси Маньчжурия, Жанубий Сахалин, Шимолий Қурия ва Қурил ороллариниг японлардан озод қилди.

Японларнинг Квантун армияси муваффақиятсиз чиққан қаттиқ қарши атакалардан сўнг қаршилик кўрсатишни тўхтатди ва таслим бўлди.

1945 йилнинг 2 сентябрида Япония сўзсиз таслим бўлди.

Ўртоқ Сталин 1945 йил 2 сентябрьда халққа қилган мурожаатида бундай деган эди: «Совет халқимиз ғалаба қилиш учун куч ва меҳнатини аямади. Биз оғир йилларни бошдан кечирдик. Ана энди ҳарбиримиз: биз енгдик, деб айтаоламиз. Биз бундан буён, Ватанимиз ғарбда немисларнинг ҳужум қилиш хавфидан ва шарқда японларнинг ҳужум қилиш хавфидан халос бўлди, деб айтаоламиз. Бутун дун'ё халқлари кўп вақтлардан буён орзу қилган тинчлик пайти келди».

Мазкур бўлим юзасидан ўтказиладиган суҳбатда тахминан қуйидаги асосий саволларни ўртага ташлаш мумкин:

1. Совет Армияси немис фашист босқинчиларга берган сталинча ўн зарбанинг тарихий аҳамияти нимадан иборат?

2. Совет Армияси япон империалистларини қандай қилиб тор-мор келтирди? Бу ғалабанинг аҳамияти нимада?

3. Совет Армиясининг халоскорлик вазифаси нимадан иборат эди ва бу вазифа қандай бажарилди?

☆

Сўнгги бўлим юзасидан ўтказиладиган машғулот ғалабаларимизнинг аҳамияти ва манба'лари тўғрисидаги масалани аниқ тушунтириб беришдан бошланади. Пропагандист фашистлар Германиясини ва империалистлар Японияини тор-мор келтиришда Совет Иттифоқи ва унинг Қуролли Кучлари асосий ва ҳал этучи роль ўйнаганлигини сўзлаб беради. Совет Иттифоқи ва унинг Қуролли Кучлари гитлерчи галаларнинг бош зарбасига бардош бериб, уруш охиригача мазкур урушнинг асосий оғирликларини ўз зиммаларига олдилар.

Пропагандист Совет Иттифоқининг ғалаба қозониши туфайли халқаро реакциянинг мўлжалларига қарамай, социализм иши мислсиз даражада мустаҳкамланганлигини уқдириб ўтади. Пропагандист социализм йўлига мустаҳкам ўтиб олган халқ демократияси мамлакатларининг вужудга келиши ва ўсаётганлиги, Хитой халқ республикаси барпо этилганлиги, сулҳпарвар Германия демократик республикасининг ташкил этилганлиги, тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг ўсиб, мустаҳкамланаётганлиги, капитализм ва реакция лагеридаги барча зиддиятларнинг кескинлашаётганлиги тўғрисида гапиради.

Пропагандист ана шу фактларнинг ҳаммасини келтириб, ўқучиларни совет халқининг инсоният олдидаги буюк оламшумул-тарихий хизматларини тушунишга яқинлаштириб келади.

Машғулотда ўтиладиган темани гавдалантириб кўрсатиш учун ўқучиларга «Озод қилинган Чехословакия», «Румыния», «Булғория», «Халқлар сулҳи» каби ҳужжатли фильмларни эслатиб ўтиш ва яна қайта бориб кўришни тавсия қилиш керак.

Шундан сўнг пропагандист иккинчи, асосий масалага: Совет Иттифоқи ва унинг Қуролли Кучлари фашистлар Германияси ва империалистлар Японияси каби ғоят кучли ва маккор душманларни қандай қилиб енгаолди, деган масалага ўтади.

Ўртоқ Сталин уруш йилларида сўзлаган нутқларида биз эришган ғалабаларнинг манба'лари совет ижтимоий ва давлат тузумининг капиталистик тузумга қараганда афзаллигида эканлигини кўрсатиб ўтган эди. «Октябрь революцияси вужудга келтирган социалистик тузум халқимизга ва армиямизга буюк ва енгилмас куч берди» (Сталин, ўша китоб, 164 бет).

Пропагандист совет ижтимоий ва давлат тузумининг афзалликлари тўғрисида батафсил тўхтаб ўтади, совет жамияти ва давлатининг куч манба'лари бўлган совет халқининг ма'навий-сиёсий бирлиги, халқларнинг сталинча дўстлиги, ҳаётбахш совет ватанпарварлигини уқдириб ўтади.

Шундан сўнг пропагандист урушда бизнинг Совет Армиямиз ғалаба қозонганлиги тўғрисида гапиради. У ўртоқ Сталиннинг уруш Совет Армияси «... Замонамизнинг биринчи даражали армияси бўлиб, унинг ҳозирги замонга муносиб мукаммал ярог-аслаҳалари, энг тажрибали командирлари борлигини, жанговарлик ва ма'навий ҳислатлари юксак эканлигини кўрсатди» деган сўзларини келтиради.

Сўнгра пропагандист большевиклар партиясининг ғалабани уюштириш ва қўлга киритишдаги роли ҳақида сўзлаб беради. У, Ленин—Сталин партиясининг илҳом беручилик ва ташкилотчилик роли совет халқидаги битмас-туганмас кучларнинг ҳал этучи манбаи эканлигини уқдириб ўтади.

Пропагандист Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан урушидаги ғалабаси сталинча гениал раҳбарликнинг натижаси, ўртоқ Сталин саркардалик гениййсининг тантанаси эканлигини уқдириб ўтади.

Ўртоқ Сталин Совет Армияси амал қилган барча стратегик планларнинг ижодчиси бўлди. Совет Армиясининг ҳал этучи барча операциялари ўртоқ Сталиннинг бевосита раҳбарлиги, унинг кўрсатмалари асосида ишлаб чиқилди, тайёрланди ва амалга оширилди.

Улуғ саркарда ва ғалабаларимизнинг ташкилотчиси ўртоқ Сталин илғор совет ҳарбий фанини яратди.

Бу бўлим юзасидан ва бутун тема юзасидан ўтказиладиган машғулотларни оламшумул-тарихий ғалабаларимизни мустаҳкамлаш соҳасида совет халқи олдида турган вазифаларни кўрсатиб ўтиш блан тамомлаш зарур. Пропагандист инглиз-америка империалистларининг Ватанимизга ва халқ демократияси мамлакатларига қарши янги уруш очиш учун зўр бериб тайёрланаётганликларини айтиб, ўқучиларни социалистик Ватанимизнинг иқтисодий, сиёсий, маданий ва ҳарбий қудратини янада юксалтириш учун, Ватанимизнинг ўз олдида турган муқаддас мақсади — коммунизм қурилиши сари муваффақият блан олға қараб бориши учун зўр ғайрат ва шижоат блан курашишга чақиради.

Бу бўлим юзасидан бўладиган суҳбатни тахминан қуйидаги план бўйича ўтказиш мумкин:

1. Улуғ Ватан урушида Ватанимиз қозонган ғалабанинг оламшумул-тарихий аҳамияти нимадан иборат?

2. Буюк ғалабаларимизнинг манба'лари нимада?

3. Совет халқининг эришилган ғалабаларни мустаҳкамлаш блан боғлиқ бўлган вазифалари нималардан иборат?

Пропагандист мазкур суҳбат давомида «Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан уруши» деган темани якунлайди.

П. ОРЛОВ.

«Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан уруши» деган тема юзасидан ўтказиладиган машғулотларга тайёрланиш учун сиёсий мактаб раҳбарларига тавсия этиладиган адабиёт:

И. Сталин — «Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан уруши тўғрисида», Ўздавнашр, 1946 йил.

И. Сталин — «Москва шаҳар Сталин сайлов округи сайловчиларининг сайловолди йиғилишида 1946 йил 9 февральда сўзланган нутқ», Ўздавнашр, 1946 йил.

«Ўлмас Ленин ишларининг давомчиси, улуғ йўлбошчи ва устоз ўртоқ Сталинга» (ВКП(б) Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг ўртоқ Сталин туғилган кунининг 70 йиллиги кунида юборган табриги).

«Коммунистлар партияси ва совет халқининг улуғ йўлбошчи ва устози» (И. В. Сталин туғилган кунининг 70 йиллиги муносабати блан). ВКП(б) Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими, ВКП(б) Марказий Комитети ҳузуридаги Маркс — Энгельс — Ленин институтининг нашри. Ўзбекистон давлат нашриёти. 1949 йил.

Иосиф Виссарионович Сталин, Қисқача таржимаи ҳол.

«Тарихни сохталаштиручи қаллоблар» (Тарихий справка). Ўзбекистон давлат нашриёти, 1948 йил.

Буржуа фани тушкунликка юз тутмоқда, Совет Иттифоқида фан яшнамоқда

ЛОНДОНДА ПРОФЕССОР БЕРНАЛНИНГ ЛЕКЦИЯСИ

ЛОНДОН, 21 март. (ТАСС). Машҳур инглиз олими профессор Бернал Лондонда «Маркс ва фан» деган мавзу'да лекция ўқиди. Лекцияда 800 дан ортиқ киши ҳозир бўлди.

«Биз синфий кучлар нисбатининг янги даврига кирдик, — деди Бернал. — Пролетариат жиплашди ва социализмни амалга оширилиши мумкин бўлган ҳақиқатга айлантирди. Маркс назарияси Совет Иттифоқида қўлланилгандан кейингина турмушга ошди».

Сўнгра Бернал капиталистик жамиятда фаннинг ролига ва Совет Иттифоқида фаннинг ролига тўхталди. У 1914—1918 йиллардаги империалистик уруш вақтидан буён буржуа ҳукуматлар ва монополистик капитализм фанни қурол-яроғ ишлаш блан борган сари кўпроқ боғлаб қўйганликларини айтди.

«Фан, — деди Бернал, — монополияга олинган бир соҳа бўлиб қолди. Совуқ муносабатлар урушида фан 1939 — 45 йиллардаги уруш вақтидагига қараганда ҳам (айниқса қурол-яроғнинг мукаммал янги хилларини ишлаш соҳасида) монополиялар блан кўпроқ боғланган. Атом бомбаси у шунчалик катта сирки, ҳатто уни ҳаёт-мамот учун олиб борилган урушда иттифоқчи бўлган мамлакатга ҳам айтиб бўлмайди. Аммо Америкадаги бешта йирик монополистик фирмага бу сир ма'лум. Мазкур фирмаларга бу соҳада ишлаш учун 20 миллиард доллар маблағ ажратилган».

Бернал, сўзини давом эттириб бундай деди:

«Капитализмда фаннинг аҳволи қандай? Биринчидан, ҳарбий тадқиқот ишлари олиб борилмоқда; бунинг учун 84 миллион фунт стерлинг сарфланмоқда. Иккинчидан, бу соҳадаги ишни сир тутиш масаласи кўтариладики, бу ҳол олимларни кўп жиҳатдан беҳуда ишлар блан шуғулланишга мажбур этади. Атом соҳасидаги ишларнинг сир тутилиши халқаро миқ'ёсда илмий фикрлар блан ўртоқлашишга халақит беради. Атом соҳасидаги ишларнинг сир тутилиши олимларни сиёсий жиҳатдан бирбирларидан ажратиб қўйишга, «хавфли фикрларни» қидиришга ва одамларнинг садоқатини текширишга сабаб бўлади. Жамиятнинг характери, коинотнинг характери ёки тарихи тўғрисида, Марксга таалluқли ҳамма нарса тўғрисида ҳечқандай фикр юргизмаслик керак бўлади».

Бернал Совет Иттифоқида фаннинг тараққиёти ҳақида гапириб, ҳатто қизғин 1917—18 йилларда ҳам Совет ҳукумати фанни тараққий эттириш тадбирларини кўрди, деди.

«Ҳозирги вақтда, — деди Бернал, — Совет Иттифоқида фан халқ блан иккитарафлама боғланган. Фан имтиёзли кичик синфга эмас, балки халққа хизмат қилади. Фанни ривожлантиришда халқ ўзи қатнашмоқда.

Совет Иттифоқида фандан фойдали ва амалий мақсадларга эришмоқ учун фойдаланилмоқда. Фан планли асосда олиб борилмоқда, уни ривожлантиришда халқнинг ўзи қатнашмоқда. Совет Иттифоқида илмий масалалар назарий жиҳатдан ҳам, амалий жиҳатдан ҳам ҳал этилмоқда».

ИТАЛИЯ ҲУКУМАТИНИНГ ФАВҚУЛОДДА ТАДБИРЛАР КЎРИШ ҲАҚИДАГИ ҚАРОРЛАРИ ИТАЛИЯ ХАЛҚИНИ ҒАЗАБЛАНТИРМОҚДА

РИМ, 20 март. (ТАСС). Римга олинган хабарларга қараганда, Шимолий Италиянинг саноат марказларида ҳукуматнинг «жамоат тартибини қўриқлаш» юзасидан фавқулодда тадбирлар кўриш тўғрисида чиқарган қарорларига қарши бугун меҳнаткашлар оммасининг норозилик ҳаракати кучайиб кетган.

Бугун эрталаб Генуяда ўн минглаrча меҳнаткашларнинг иштироки блан норозилик намойиши бўлган. Корхоналарда, портда, шаҳар транспортида иш тўхтатилган. Ҳукуматнинг фавқулодда тадбирларига қарши норозилик билдирган плакатлар осилган трамвай вагонлари намойишчиларни шаҳар марказига келтирмоқдалар.

Миланда меҳнаткашлар дарҳол иш ташлаганлар. Ишчилар меҳнат палатаси биноси ёнида тўпланмоқдалар. Бу бинода меҳнат палатасининг ижроия комитети мажлис қилмоқда. Шаҳарнинг намойишчилар блан тўлган марказий кўчаларида шаҳар транспортининг қатнови тўхтатилган.

Болоньеда фабрика ва заводларнинг ишчилари ҳам ишни тўхтатиб, шаҳар марказида намойиш ўтказганлар. Шаҳар транспорти ишламайди. Меҳнаткашлар меҳнат палатаси ижроия комитетининг ва социалистлар партияси блан коммунистлар партияси томонидан тузилган мувофиқлаштириш комитетининг қарорларини кутмоқдалар. Ма'мурлар Болоньега полиция кучлари тўпламоқдалар.

АНСА агентлиги ва газеталар Турин, Флоренция, Терни ва Пескарадан ҳам норозилик митинглари ва намойишлари бўлганлиги тўғрисида хабарлар олдилар. Газеталарнинг мухбирлари Флоренция ва Болоньенинг шимолида темир йўл транспорти қатнови тўхталганлигини ва ах'ён-ах'ёнда қатнаётганлигини хабар қилмоқдалар.

Мамлакатнинг асосий шаҳарларидаги меҳнат палаталари ижроия органларининг мажлислари чақирилди. Улар Умумиталия меҳнат уюшмаси секретариати томонидан қарор чиқарилишини кутмоқдалар. Умуммеҳнат уюшмаси секретариати Римда мажлис қилмоқда.

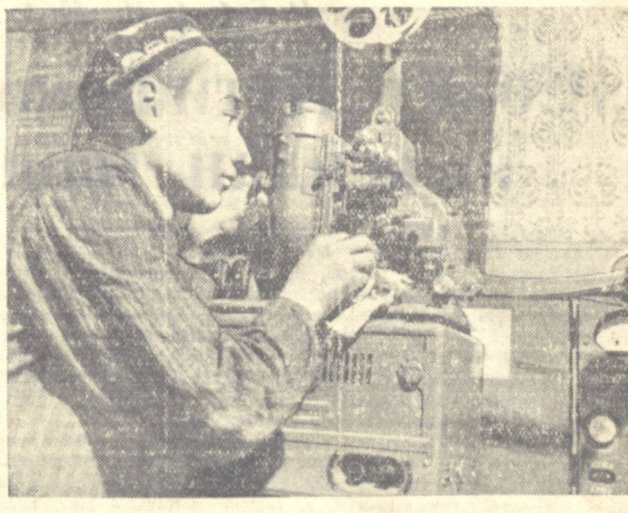

Андижон районидаги Дзержинский номли колхоз овозли кино аппаратига эга. **Суратда:** киномеханик ёрдамчиси **Султонбой Маматисоев** колхозчиларга кино кўрсатишга тайёрланмоқда. **Н. Собиров** фотоси. (УзТАГ фотохроникаси).

АКУШЕРЛАРНИНГ БИРИНЧИ РЕСПУБЛИКА С'ЕЗДИ ОЧИЛДИ

20 мартда Тошкентдаги Олимлар уйида Ўзбекистон акушерлари ва фельдшерларининг биринчи республика с'езди очилди. С'ездда 200 га яқин киши қатнашмоқда. Булар орасида колхоз туғуруқхоналари ва акушерлик-фельдшерлик пунктларининг ходимлари, қишлоқ врачлари, медицина ҳамширалари, қардош республикалардан келган меҳмонлар бор.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари ўртоқ Б. И. Берлинер ўзининг кириш нутқида Совет Иттифоқида биринчи марта ўтказилаётган бу с'езднинг катта аҳамиятга эга эканлигини уқдириб ўтди.

Республикада туғувчиларга ёрдам беришнинг аҳволи ва бу ишни 1950 йилда янада кучайтириш тадбирлари тўғрисида Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари ўртоқ А. С. Умарова доклад қилди.

С'езд уч кун давом этади. (ЎзТАГ).

Тинчлик тарафдорлари ҳаракати ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда

АНГЛИЯДА ТИНЧЛИК ҲАРАКАТИ

ЛОНДОН. «Дейли уоркер» газетаси билдиради: Шотландия тред-юнионлари конгрессининг бош кенгаши Шотландия тред-юнионлари конгресси конференциясига атом қуролининг тақиқланишини талаб этиб резолюция тақдим этишга қарор қилди.

Резолюцияда бундай дейилади: «Шотландия тред-юнионлари конгресси Англия ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотини қуйидаги масалалар юзасидан, биринчидан, атом бомбаси ва ҳарқандай атом қуроллари ишлаб чиқаришни тақиқлаш, иккинчидан, атом қуролларининг мавжуд ҳамма запасларини йўқотиш, учинчидан, атом қуввати манба'ларини халқаро назорат остига олиш ва атом қувватидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш масалалари юзасидан Шарқ блан Ғарб ўртасида ўзаро битим тузишга чақирсин деб таклиф этади. Ҳозирги вақтда юз берган хавф Бирлашган Миллатлар Ташкилотини мана шунга зўр ғайрат блан қаттиқ туриб чақиришни талаб этади».

ТИНЧЛИК ТАРАФДОРЛАРИ ХИТОЙ КОНГРЕССИНИНГ ФАОЛИЯТИ

ПЕКИН. 19 мартда Пекинда Тинчлик тарафдорлари Хитой конгресси комитетининг биринчи мажлиси бўлди. Бу мажлисда бутун дун'ёда тинчликни ҳимоя қилиш йўлидаги ҳаракатни кучайтириш тадбирлари ва Доимий комитетнинг 1950 йилги иш плани муҳокама қилинди. Қабул қилинган қарорларда конгресс Доимий комитети қарорларининг амалга оширилишини та'минлаш, барча мамлакатлардаги тинчликни ҳимоя қилиш комитетларидан ахборот олиб туриш ва уларга ахборот бериб туриш, омма ўртасида тинчлик ҳаракатини кучайтириш мақсадида Хитойнинг йирик шаҳарларида тинчлик тарафдорлари Хитой конгрессининг бўлимларини тузиш, тинчлик масалаларига бағишлаб ойлик журнал чиқариш, пропаганда юргизиш мақсадида мумкин қадар тез-тез конференция ўтказиб туриш, тинчлик масалалари юзасидан ёзилган мақолаларни радио орқали эшиттириб туриш, конгресс ишларининг якунларини тўплаш учун йил охирида журнал чиқариш ва бу журнални Хитойда ҳамда чет элларда тарқатиш кўзда тутилади.

ШВЕЦИЯНИНГ ТИНЧЛИКНИ ҲИМОЯ ҚИЛУЧИ МИЛЛИЙ КОМИТЕТИ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ЎТКАЗДИ

СТОКГОЛЬМ. Швециянинг тинчликни ҳимоя қилучи миллий комитети томонидан ўтказилган матбуот конференциясида Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий комитетининг а'зоси Пьер Кот комитет делегацияси риксдагда бўлиб, Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий комитетининг таклифлари ёзилган мурожаатни ҳар икки палатанинг раисларига топширганлигини билдирди. Биринчи палатанинг раиси Нильссон ва иккинчи палатанинг раиси Севстрем делегацияни қабул қилганлар.

Пьер Кот Доимий комитет учинчи сессиясининг ишлари ҳақида гапириб, бундай деди:

Менда бу сессия ғоят жонли ўтди ва жуда муҳим масалаларни кўрди деган таассурот қолди. Сессияда тинчлик тарафдорлари ҳаракатини ҳарқандай йўллар блан кучайтириш истаги изҳор қилинди. Биз блан ҳамкорлик қилишни истаган барча кишилар, сиёсий маслакларидан қат'ий назар, бу ҳаракатда қатнашишлари керак. Атом қуролини тақиқлаш масаласи сессияда муҳокама қилинган энг муҳим масала бўлди. Биз якдиллик блан мурожаат қабул қилаолдик. Бу мурожаат атом қуролидан биринчи бўлиб фойдаланадиган ҳукуматни ҳарбий жиноятчилар ҳукумати деб қоралашга чақиради.

ФРАНЦИЯДА ТИНЧЛИК ТАРАФДОРЛАРИ ҲАРАКАТИ

ПАРИЖ. Газеталарнинг билдиришига қараганда, Труа шаҳрида (Об департаменти) илгариги ҳарбий асирлар ва сургун қилинганлар маҳаллий область уюшмасининг с'езди бўлган. Қабул қилинган қарорда с'езд вакиллари тинчлик ишига содиқ эканликларини тантанали суратда билдирадилар. С'езд илгариги ҳарбий асирларнинг ва сургун қилинганларнинг ҳаммасини ҳамма ерда тинчлик комитетлари тузишга чақирди. Демократия ва тинчлик учун курашувчи барча французларнинг бу комитетларда а'зо бўлишлари учун кенг имконият берилиши лозим.

С'езд атом қуроли ишлаб чиқаришни тақиқлашни ва атом бомбалари запасларини йўқотишни талаб этиб ҳам қарор қабул қилди.

20 март, (ТАСС).

ИТАЛИЯ ДЕҲҚОНЛАРИ ЕР УЧУН КУРАШМОҚДАЛАР

РИМ, 20 март. (ТАСС). Матбуотда босилган хабарларга қараганда, деҳқонлар орасида ер учун бошланган ҳаракатнинг раҳбарлари қамоққа олинганлиги муносабати блан Италия қишлоқларида аҳвол кескинлашмоқда. Никастро районида (Катандзаро вилояти) деҳқонларга раҳбарлик қилучилар орасидан қамоққа олинган кишиларнинг сони кеча 83 кишига етган. Яқинда полиция томонидан помешчиклар еридан ҳайдалган деҳқонлар яна бу ерларни эгаллаганлар.

18 мартда Козенца вилоятида полициянинг ҳаракатига қарши норозилик билдириш юзасидан умумий иш ташланган. Бугун Катандзаро вилоятида умумий иш ташланди. Бу вилоятнинг бошлиғи министрлар совети томонидан чиқарилган сўнгги қарордан фойдаланиб, Никастро районида ва Кротонда митинг ҳамда намойишлар ўтказишни ман' этган.

Матера вилоятида деҳқонларнинг маҳаллий раҳбарларига қарши, шунингдек Падуя ва Ареццо вилоятларидаги ишсиз батракларга қарши ҳам полиция жазо чораларини кўрмоқда. Ареццо ва Флоренцияда қамоққа олинган батракларга хайриҳоҳлик билдириб иш ташланган. «Конфедертерра» (Қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг уюшмаси) секретариати ахборот э'лон қилди. Ахборотда деҳқонлар, батраклар ва уларнинг касаба союз раҳбарлари қамоққа олинишига қарши норозилик билдирилмоқда.

«Конфедертерра» билдирадики, — дейилади ахборотда, — деҳқонлар қонунларга риоя қилинишини талаб этиб, шундай ҳаракат қилишга мажбур бўлмоқдалар. Ҳукумат органлари бу қонунларни доим поймол қилиб ва бузиб келмоқдалар.

Математик олимнинг юбилейи

21 мартда Ўзбекистон пойтахтининг илмий жамоатчилиги Сталин мукофоти лауреати, Ўзбекистон Фанлар академиясининг ҳақиқий а'зоси профессор В. И. Романовскийнинг туғилганига 70 йил тўлган кунни нишонлаб ўтди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мажлислар залида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Президиумининг, Ўрта Осиё Давлат университети илмий советининг ва Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Математика ва механика институти илмий советининг тантанали мажлиси бўлиб ўтди.

Тантанали мажлисни қисқача кириш нутқи сўзлаб Ўрта Осиё Давлат университетининг ректори профессор С. У. Умаров очди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти профессор Т. А. Саримсоқов юбилярнинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида доклад қилди.

В. И. Романовскийнинг 146 та илмий асари босилиб чиққан. Улуғ рус математиги П. Л. Чебишев ишининг давомчиси В. И. Романовский ўзининг тадқиқот ишларида халқ хўжалигининг амалий вазифаларини асос қилиб олади. Унинг бу асарлари математик статистикани қишлоқ хўжалигида ҳамда саноатда қўлланишга бағишланган. Унинг Марков халқалари назариясини қисқа муддатли ва узоқ муддатли об-ҳаво прогнозига нисбатан қўлланиш юзасидан ёзган асарлари Сталин мукофотига сазовор бўлди.

Профессор Романовский Ўрта Осиё Давлат университетига асос солучилардан биридир. У, бу олий ўқув юртида 30 йил муттасил ишлаб, жуда кўп миллий кадрлар — математик олимлар тарбиялаб етиштирди. Унинг 60 та собиқ шогирди ҳозирги вақтда катта илмий иш олиб бормоқда.

Йирик олим, педагог, актив жамоат арбоби профессор Романовский катта обрўга эгадир. У, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати қилиб сайланди. Ҳукумат уни иккита Ленин ордени ва бир Меҳнат Қизил Байроқ ордени блан мукофатлади. Профессор Романовскийга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби унвони берилган.

Тантанали мажлисда юбилярни Тошкентдаги совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, шунингдек илмий муассасалар ва олий ўқув юртларининг вакиллари табрикладилар.

Юбиляр номига СССР Фанлар Академиясининг Президиумидан, академик В. С. Немчинов ва академик Н. М. Криловдан, Москва, Ленинград, Тбилиси, Вильнюс, Олмаота, Сталинобод, Томск ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидаги жуда кўп илмий ташкилотлар ҳамда олий ўқув юртларидан табрик телеграммалари олинди.

Тантанали мажлисда В. И. Романовский жавоб нутқи сўзлади. (ЎзТАГ).

БЕНИЛЮКС МАМЛАКАТЛАРИ ЎРТАСИДА ИХТИЛОФ КУЧАЙМОҚДА

ГААГА, 20 март. (ТАСС). Бенилюкс мамлакатлари (Бельгия, Голландия, Люксембург) ўртасида ихтилоф кучаймоқда. Матбуотда босилган хабарларга қараганда, Бенилюкс мамлакатларининг Брюсселда эндигина тамом бўлган янги конференцияси низо'ли масалалардан биронтасини ҳам ҳал қилаолмаган.

Ҳатто ҳукмрон доиралар ҳам, бир вақтлар америка монополиячиларининг буйруғи блан тузилган Бенилюкс барбод бўлганлигини ҳозир э'тироф қилмоқдалар.

«Де Фольскрант» газетаси Голландия қишлоқ хўжалик министри Мансхольтнинг баёнотини босиб чиқарди. Мансхольт, «Бенилюкс ҳозирча хафагарчиликдан бошқа бирон нарса бермади, Бенилюкс хатарли йўлдан бормоқда» деди.

Мансхольт, Голландиянинг қишлоқ хўжалиги «жуда оғир пайтни кечирмоқда», деб та'кидлади.

ГОМИНДАН АЭРОПЛАНЛАРИ ШАНХАЙГА ЯНА БОСМАЧИЛАРЧА ҲУЖУМ ҚИЛДИЛАР

ШАНХАЙ, 20 март. (ТАСС). Гоминданнинг америкадан олган аэропланлари бугун эрта блан соат 8 да Шанхайга яна босмачиларча ҳужум қилиб, бомбалар ташладилар.

Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий комитети учинчи сессиясининг халқаро Тинчлик мукофотлари тўғрисида чиқарган қарори

СТОКГОЛЬМ, 20 март. (ТАСС). Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий комитетининг 3-нчи сессияси кеча халқаро Тинчлик мукофотлари та'сис этиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Қарорда бундай дейилади:

«Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгрессининг Доимий комитети тегишли қарорларга мувофиқ халқаро Тинчлик мукофотлари берадиган жюрини сайлади. Жюри составига қуйидагилар кирди: Пьетро Ненни (Италия) — раис, Коттон хоним (Франция) — раис ўринбосари, профессор Бернал (Англия) — раис ўринбосари, Борсари (Бразилия) — секретарь, Го Мо-жо (Хитой халқ республикаси), Рокуэлл Кент (Америка Қўшма Штатлари), Ванда Василевская (СССР), Мукаржовский (Чехословакия), Марика Шернстед (Швеция), Антуан Табет (Ливан), Габриэль д' Арбусье (Француз Ғарбий Африкаси)».

САЙГОНДАГИ ВОҚИАЛАРГА ДОИР

ЛОНДОН, 20 март. (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбирининг хабаридан ма'лум бўлишича, Сайгонда американинг Бао Дайга ёрдам беришига қарши уюштирилган антиимпериалистик намойиш вақтида Бао Дай полицияси ва француз аскарлари намойишчиларни ўққа тутиб, 4 кишини ўлдирганлар ва 41 кишини ярадор қилганлар.

Мухбир Сайгондаги аҳвол тўғрисида берган хабарида бундай деб ёзади: 19 мартда шаҳарда аҳвол ғоят кескин бўлди. Вьетнам (я'ни баодайчи) ва француз аскарлари ҳамда полиция ходимлари бронемашиналар ва «жиплар»га тушиб кўчаларда қатнаб юрдилар. Денгиз қирғоғига яқин жойларга аскарлардан ва полиция ходимларидан кучли қоровуллар қўйилди.

НЬЮ-ЙОРК, 20 март. (ТАСС). Кеча Сайгонда бўлган антиимпериалистик намойиш ҳақида америка матбуотида қуйидаги тафсилот босилиб чиқди:

Француз полицияси қўмондонлиги намойиш бўлаётган жойга броневиклар ва кучли полиция қисмлари юборган.

Француз полицияси намойишчиларни ўққа тутиб, уларга қарши кўздан ёш оқизадиган газлар ишлатиб, намойишчиларни шаҳар бозори томонига суриб олиб кетган. Намойишчилар автобус ва юк машиналаридан 15 тасини ағдариб ташлаб, улардан баррикадалар қурганлар ва 4 соат давомида полициянинг ҳужумини қайтариб турганлар. Полиция баррикадаларга ўт қўйган. Атрофга ёйилиб кетган ёнғин шаҳар бозоридаги иморатларни хароб қилган. Полициянинг намойишчилардан йиртқичларча ўч олганлиги натижасида намойишчилардан 80 киши ярадор бўлган. «Нью-Йорк таймс» газетасининг хабарига кўра, полиция ходимларидан ҳам 18 киши ярадор бўлган.

ПОЛЬША СЕЙМИДА

ВАРШАВА, 20 март. (ТАСС). Бугун Польша сеймининг мажлиси бўлди. Бу мажлисда сейм жойлардаги ягона давлат ҳокимияти органлари тўғрисидаги қонунни якдиллик блан қабул қилди. Бу қонунга мувофиқ жойларда бутун ҳокимият халқ радалари ихтиёрига топширилади. Бундан ташқари, черкав ва монастир ерларини давлат ихтиёрига топшириш ҳамда черкав фонди тузиш ҳақидаги қонун ҳам бир оғиздан қабул қилинди.

БИЛДИРИШ

Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети ҳузуридаги Партколлегия қуйида номлари кўрсатилган кишилардан партия ишларини кўриш учун 1950 йил 29 мартда Тошкент шаҳар, Гоголь кўчасидаги 70-нчи уйга келиб, тубандаги ўртоқларга учрашишларини сўрайди:

Ўртоқ **Игнатовга:** Матлаб Муҳбилов (Ургут районидан), Қаршибой Ҳожиматов, (Қорақишлоқ районидан), Ҳамдам Ҳайдаров (Ургут районидан), Малоҳат Шарипова (Нурота районидан), Василий Григорьевич Тюленев (Самарқанд шаҳридан — партия жазосини олиб ташлаш тўғрисида), Николай Филиппович Черепенщиков (Қарши шаҳридан — партия жазосини олиб ташлаш тўғрисида).

Ўртоқ **Зокиржоновга:** Содиқ Азизов, Ма'руф Тожибоев (Тошкент шаҳридан), Абдулла Аҳмедов (Калинин районидан), Ғани Боймоқов (Оҳангарон районидан), Турсун Содиқов (Қўқон шаҳридан), Сойибжон Турғунов (Марҳамат районидан), Маҳмуд Йўлдошев (Паркент районидан).

Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети ҳузуридаги партколлегия.

Мас'ул муҳаррир:
Ҳ. ҒУЛОМОВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22 мартда **Фарҳод ва Ширин.** Ўзбекистон ССР халқ артисти **Маҳмуджон Ғафуров** қатнашади.

«РОДИНА», «НАВОИЙ», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида—янги бадиий фильм **Ола катак кийимлилар.**

«ИСКРА»—1-нчи залда **Цирк артистлари,** қолган залларда **Уларнинг ўз ватани бор.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—янги келган артистларнинг иштироки блан катта цирк тамошалари ва классик курашлар. Тамоша кеч соат 9 да бошланади.

«ГЛАВКИНОПРОКАТ»НИНГ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ
область кинотеатрларида кўрсатиш учун
АРОРАТ ВОДИСИНИНГ ҚИЗИ
деган янги музикали бадиий фильм чиқаради.
Сценарий авторлари—М. Чаманов, Е. Помешчиков.
Постановкачи — А. Бек-Назаров.
Композитор—А. Сатян.
Бош рольларда:
артистлардан М. Симонян, А. Кепинов, В. Ютунжян, А. Аветисян, К. Хачванкян, Д. Погосянлар қатнашади.
Бу фильмни Ереван киностудияси 1949 йилда ишлаган.

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИДА
Сталин мукофоти лауреати, СССР халқ артисти, композитор
Р. М. ГЛИЭРНИНГ
туғилган кунига 75 йил тўлиши муносабати блан
ИККИ ЮБИЛЕЙ СПЕКТАКЛИ
қўйилади.
26 мартда кундуз
Р. М. Глиэр музикаси
ҚИЗИЛ ГУЛ
3 пардали балет.
Дирижёр — автор.
Спектакльда Сталин мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Галия Измайлова** қатнашади.
26 мартда кечқурун
Р. М. Глиэр ва Содиқовлар музикаси
ГУЛСАРА
4 парда, 5 кўринишли опера

1950 йил 30 мартда
Куйбишев шаҳрида
3 процентли Давлат ички ютуқ заёмининг 14-нчи ютуқлар ўйини
бўлади.
Бу заёмнинг 16-нчи ютуқлар ўйини шу йил 30 июльда Тошкент шаҳрида ўтказилади.
Ўзбекистон ССР Давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

1950 йил 31 март кундуз соат 4 да, Ўрта Осиё Давлат университети биология-тупроқшунослик факультети илмий советининг мажлисида (Карл Маркс кўчаси, 35-нчи уй).
Р. С. Верник
биология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун
«Келес чўлларидаги баҳор (эфемер) ўсимликлари» деган темада
ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ.
Расмий оппонентлар: биология фанлари доктори профессор И. А. Райкова ва биология фанлари кандидати В. П. Бочанцев.
Диссертация блан университетнинг асосий кутубхонасида (Куйбишев кўчаси, 8-нчи уй) танишиш мумкин.

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ВА ЎҚИТУЧИЛАР ИНСТИТУТИНИНГ СИРТҚИ БЎЛИМИ
1950/51 ўқув йилида
қуйидаги факультетларга:
1) ўзбек тили ва адабиёти, 2) рус тили ва адабиёти, 3) тарих, 4) физика-математика, 5) табииёт (ўқитучилар институтида — **табииёт-география**) факультетларига
СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Педагогика институтида ўқиш муддати 5 йил, ўқитучилар институтида—3 йил.
Аризалар 1950 йил 1 апрельдан 1 июньгача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари 1 июльгача бўлади.
Институтга умумий тартибда қабул қилинади.
Адрес: Тошкент шаҳар, Педагогика кўчаси, 63-нчи уй, 25-нчи хона.

Республикадаги маданий-оқартув муассасалари, мактаблар ва бошқа ташкилотларнинг
КУТУБХОНАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
КУТУБХОНА КОЛЛЕКТОРИГА
кўп миқдорда
ҲАРХИЛ КИТОБЛАР
(бадиий китоблар, болалар ва мактаблар учун китоблар, социал-иқтисодий, қишлоқ хўжалигига доир, техникавий китоблар)
КЕЛТИРИЛДИ
Кутубхона коллекторидан китоб олишни хоҳлаган кутубхоналар тездан коллекторнинг Госбанк Тошкент шаҳар бошқармасидаги 150224 сон расчет счетига пул ўтказишлари лозим.
1950 йилга шартнома тузиш учун, кутубхона коллекторидан талаб қилиб олинадиган бланкаларга тегишли ма'лумотларни ёзиб юбориш зарур.
Кутубхона коллекторининг адреси: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 36-нчи уй, «Узбеккнижторг»нинг кутубхоналар коллектори.

«ҚИЗИЛ ОЛОВ» АРТЕЛИ
30 киловольтампер қувватига эга бўлган 6/04 типидаги **силовой трансформаторлар,** майда ва ўртача сварка ишларига ярайдиган, СТД-15 типидаги **сварка трансформаторлари**
СОТАДИ
Пули банк орқали тўланади. Адрес: Тошкент шаҳар, Октябрь район, Комсомольская кўчаси, Шимолий проезди, 22-нчи уй. Телефон—33-357.

Ўртоқ **Х. САЛОҲИДДИНОВНИНГ**
тарих фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун
шу йил 23 мартга белгиланган
ДИССЕРТАЦИЯСИНИ ЁҚЛАШ ШУ ЙИЛ 28 МАРТГА КЎЧИРИЛАДИ
ва Ўрта Осиё Давлат университети биносида кундуз соат 3 да бўлади (Карл Маркс кўчаси, 32-нчи уй, 55-нчи аудитория).

«УЗБЕКСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИГА
мастер, старший мастер ва участка бошлиқлари бўлиб ишлаш учун
қуйиш, темирчилик, штамповка ва инструмент ишига
МУТАХАССИСЛАР КЕРАК
Завод оилалиларни квартира блан, ёлғизларни ётоқ блан та'минлайди.
Заводнинг кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (2-нчи трамвайнинг «Гидростанция» остановкаси ёнида).

Тошкентдаги Эпидемиология ва микробиология институтига
қизамиққа қарши дори тайёрлаш учун
ҚОНЛАРИНИ БЕРУЧИЛАР (ДОНОРЛАР)
КЕРАК
Донорлар ҳар куни эрталаб соат 9 дан кундуз 3 гача, сешанба ва жума кунларида эса кундуз соат 3 дан кеч 7 гача қабул қилинади. Ўзлари блан паспортларини олиб келишлари ва Тошкентда прописка қилинган бўлишлари шарт. Донорларга ҳақ тўланади.
Адрес: Педагогика кўчаси, 26-нчи уй (Туркман бозоридаги трамвай остановкаси ёнида). Телефон — 31-889, қўшимча телефон — 16.

«ГЛАВКИНОПРОКАТ»НИНГ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ
кинотеатрларда кўрсатиш учун
ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАРНИНГ 24-НЧИ СОН РАНГДОР КИНОТЎПЛАМИНИ ЧИҚАРАДИ
Бу тўплам қуйидаги фильмлардан иборат:
1. МОСКВАДАГИ «ДИНАМО» СТАДИОНИ.
2. ЭЛЬБРУС.
3. ЛИПЕЦК.
4. ҚУЁШ ВОДИСИ.

«ГЛАВЛЕГСБЫТ»НИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ САВДО БАЗАСИГА
доим ишлаш учун:
бўлим бухгалтерлари, технический бухгалтерлар, ҳисобчи-картотекчилар, экономист-статистиклар
КЕРАК
Тошкент шаҳар, Фрунзе район, Физкультура кўчаси, 12-нчи уйда бош бухгалтерга мурожаат қилинсин (11-нчи трамвайнинг «Текстилькомбинат» остановкаси).

АВТОРЕМОНТ ИШХОНАСИГА
автомобильлар ремонт қилиш учун мотористлар, монтажчи слесарьлар
КЕРАК
Адрес: Тошкент шаҳар, Сапёрная кўчаси, 19-нчи уй (10, 11, 12 ва 13-нчи трамвайлар остановкаси ёнида). Телефон — 34-240.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33468, Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими — 31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими — 32347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат — 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.
«Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1324. Р. 00869.